

<p>Nazwa projektu Projekt ustawy – Prawo wodne.</p> <p>Ministerstwo wiodące i ministerstwa współpracujące Ministerstwo Środowiska</p> <p>Osoba odpowiedzialna za projekt w randze Ministra, Sekretarza Stanu lub Podsekretarza Stanu Mariusz Gajda, Podsekretarz Stanu w Ministerstwie Środowiska</p> <p>Kontakt do opiekuna merytorycznego projektu Sławomir Wosiński (w zakresie OSR), Departament Zasobów Wodnych MŚ 22 36 92 822 slawomir.wosinski@mos.gov.pl</p>	<p>Data sporządzenia 23.06.2016 r.</p> <p>Źródło: Krajowy Program Reform Europa 2020 działanie 1.2.2</p> <p>Nr w wykazie prac UC1</p>
---	--

OCENA SKUTKÓW REGULACJI

1. Jaki problem jest rozwiązywany?

Perspektywa ponad 14 lat obowiązywania ustawy – Prawo wodne zaznaczyła się licznymi problemami funkcjonalnymi, potęgowanymi licznymi zmianami ustawowymi, w tym w szczególności nowelizacjami ustawy związanymi z dostosowaniem tego dokumentu do prawa Unii Europejskiej. Zasadnicze zmiany ustawy – Prawo wodne wprowadzono ustawami z 2005, 2011 i 2014 r., które wdrażały postanowienia dyrektywy 2000/60/WE Parlamentu Europejskiego i Rady z dnia 23 października 2000 r. ustanawiającej ramy wspólnotowego działania i w dziedzinie polityki wodnej, zwanej dalej „Ramową Dyrektywą Wodną”, oraz dyrektywy 2007/60/WE Parlamentu Europejskiego i Rady z dnia 23 października 2007 r. w sprawie oceny ryzyka powodziowego i zarządzania nim, zwanej dalej „Dyrektywą Powodziową”.

Zmiany ustawy, mimo swojego znaczącego zakresu merytorycznego nie wyeliminowały wszystkich problemów prawnych i zarządczych, w tym wynikających także z kwestii niezwiązanych bezpośrednio z prawodawstwem UE, a wynikających z kwestii systemu i sposobu gospodarowania i administrowania wodami oraz majątkiem związanym z gospodarką wodną.

Jednocześnie za opracowaniem nowej ustawy – Prawo wodne przemawiała także kwestia braku dostatecznej przejrzystości ustawy – Prawo wodne, a kolejne nowelizacje dodatkowo istotnie naruszyły jej spójność. Wobec powyższego, opracowanie nowej ustawy – Prawo wodne stanowi wypełnienie § 84 Zasad techniki prawodawczej oraz umożliwi wprowadzenie odmiennych regulacji w wielu obszarach przedmiotu regulacji tej ustawy takich jak kwestia władztwa wodnego i zakresu przenikania się kompetencji jednostek samorządu terytorialnego (starosta, marszałek województwa) z instytucjami administracji rządowej. W aspekcie sprawowania władzy wodnej wobec obywatela, a przede wszystkim częściowego pokrywania się kompetencji instytucji gospodarujących na wodach, istotne jest uporządkowanie całego systemu, tak by obywatel mógł w sposób jednoznaczny zidentyfikować organ odpowiedzialny zarówno za wydawanie stosownej decyzji, jak i jej ścieżki odwoławczej.

Efektywna gospodarka wodna powinna gwarantować utrzymanie niezbędnej ilości i odpowiedniej jakości zasobów wód powierzchniowych i podziemnych oraz usuwanie bądź minimalizowanie wszelkich zagrożeń związanych z jej deficytem i nadmiarem (powódzie i susze). Gospodarowanie wodami powinno odbywać się zgodnie z zasadą zagwarantowanego zwrotu kosztów za usługi wodne zgodnie z wymogami unijnymi (art. 9 Ramowej Dyrektywy Wodnej 2000/60/WE), natomiast kalkulacja zwrotu kosztów za usługi wodne uwzględniać musi udział różnych użytkowników wody, w tym przemysł, gospodarstwa domowe i rolnictwo. Nowy system będzie oznaczał wprowadzenie kompletnego systemu instrumentów ekonomicznych, które będą miały na celu przede wszystkim bardziej oszczędne zarządzanie zasobami wodnymi. Planuje się w tym zakresie wprowadzenie opłaty stałej – jako stanowiącej podstawę utrzymania zasobów wodnych oraz opłatę zmienną – za faktyczny pobór wód. Takie regulacje umożliwią zwiększenie stopnia zwrotu kosztów usług wodnych (aktualnie, zgodnie z przeprowadzonymi analizami pobór wód objęty opłatą to ok. 22-24% wykorzystywanych zasobów wodnych). Z perspektywy zarządczej wiąże się to w przypadku Polski także z niedostatecznymi środkami finansowymi znajdującymi się w sektorze gospodarki wodnej, bądź w sektorach powiązanych z tą gospodarką. Zgodnie z raportami Najwyższej Izby Kontroli źródłowe drogi wodne wymagają inwestycji na poziomie 14 mld zł, dodatkowo inwestycje związane z bezpieczeństwem powodziowym obywateli to konieczność wydatkowania w perspektywie najbliższych 10-12 lat to dodatkowo 24 mld zł. Istotne z punktu widzenia Polski są także kolejne zmiany w zakresie monitoringu i jakości wód a także inwestycje związane z koniecznością polepszenia tego stanu to będzie rodzić kolejne, znaczące koszty.

W Polsce cena za wody dla odbiorców (przemysł, rolnictwo) nie zachęca do zrównoważonego gospodarowania tym zasobem, co z kolei powoduje, że utrzymanie zasobów wód w dobrym stanie staje się coraz bardziej kosztowne dla państwa. Koszty te dodatkowo wzrastają ze względu na powiązanie z cenami energii oraz normami unijnymi. Konieczne zatem będzie ponoszenie przez przemysł, w tym energetykę, adekwatnej odpłatności za korzystanie z wód w procesach produkcyjnych oraz stosowanie nowoczesnych wzorców produkcji. Wprowadzenie nowych instrumentów ekonomicznych służących gospodarowaniu wodami będzie także oznaczało konieczność odpłatności nie tylko za bezpośredni pobór wód, ale przede wszystkim za szeroko rozumiane usługi wodne, z doprecyzowanymi kosztami wynikającymi z wprowadzania do wód lub do ziemi m.in. wód opadowych i roztopowych, wód pochodzących z odwodnienia gruntów lub obiektów

budowlanych, także spływy wód opadowych lub roztopowych, czy też zmniejszanie naturalnej retencji terenowej i korzystanie ze śródlądowych wód płynących, spiętrzonych lub retencionowanych przy pomocy urządzeń wodnych będących własnością Skarbu Państwa.

Wobec powyższego, podjęto starania zmierzające do określenia kosztów środowiskowych rozumianych jako pieniężna wartość niekorzyści spowodowanych w środowisku (wodnym) przez użytkowników. Niekorzyści te związane są ze spadkiem wszystkich rodzajów użyteczności środowiska wodnego na skutek obniżenia jego jakości. Z uwagi na wiele obszarów użyteczności środowiska wodnego (np.: surowiec, miejsce rekreacji, środek transportu, podtrzymanie ekosystemów) niekorzyści mogą mieć charakter rynkowy (posiadać ceny) lub nierynkowy.

Istotnym, z tego punktu widzenia, jest wpływ, jaki na zasoby wodne wywiera sektor energetyki konwencjonalnej. Ten sektor wykorzystuje wody (naturalny zasób) do celów produkcji energii elektrycznej, co w przypadku jej znaczącego ilościowo poboru może prowadzić do czasowego uniemożliwienia korzystania z zasobu innym użytkownikom. Ponadto zużyte wody chłodnicze mogą powodować podwyższenie temperatury wód w środowisku. Wzrost temperatury może z kolei przyczynić się do zmian w biocenozie i prowadzić do zagrożenia osiągnięcia celów środowiskowych przez poszczególne jednolite części wód, a nawet do nieosiągnięcia tych celów. Natomiast, w trakcie procesu używania wody dla celów energetyki klasycznej może być ona poddawana procesowi dekarbonizacji, co również może wpłynąć na stabilność ekosystemów i stworzyć zagrożenie dla stanu jednolitych części wód.

W zakresie elektrowni wodnych istotnym problemem jest presja na zasoby wodne wynikająca z zabudowy poprzecznej cieków, szczególnie cieków istotnych z punktu widzenia migracji ryb. Należy pamiętać, że budowa każdego stopnia piętrzącego na rzece zaburza stan równowagi koryta rzecznoego przez zmianę spadku zwierciadła wody i głębokości, a zatem również prędkości przepływu wody oraz zdolności do transportu rumowiska. Ma to bezpośrednie przełożenie na stan jednolitych części wód, gdyż elementy morfologiczne i biologiczne są jednymi z kluczowych kryteriów oceny stanu wód. Dlatego też ważne jest dążenie do prowadzenia działań zmierzających do przywrócenia ciągłości morfologicznej cieków.

W zakresie chowu i hodowli ryb mamy do czynienia z wpływem zarówno pozytywnym jak i negatywnym. Zależy on od technologii produkcji. Stawy karpiove, napełniane w okresie wiosennym i opróżniane jesienią, odprowadzają tylko 30% pobranej wody, reszta zużywana jest na parowanie, zasilanie retencji glebowej i uwilgotnienie okolicznych terenów. Stawy takie często tworzą korzystne siedliska dla wielu gatunków zwierząt. Stawy pstrągowe, funkcjonujące wyłącznie przy zapewnieniu ciągłego przepływu „świeżej” wody pobranej z cieków, odprowadzają prawie całą pobraną wodę. Nie bez znaczenia jest także pobór wód na potrzeby chowu i hodowli ryb w okresach niedoborów zasobów wód w ciekach, który może prowadzić do naruszenia przepływów nienaruszalnych, co również może znacząco wpłynąć na stan wody i możliwość osiągnięcia przez te wody wymaganych celów środowiskowych.

Jednocześnie w toku prac nad potencjalnymi rozwiązaniami istniejących problemów obowiązującej ustawy zidentyfikowano następujące obszary szczegółowe:

1) Zarządczy - dyrektor regionalnego zarządu gospodarki wodnej wykonuje kompetencje zarówno na płaszczyźnie administracyjnej (stanowienie prawa miejscowego, wydawanie pozwoleń wodnoprawnych), jak i na płaszczyźnie zarządzania majątkiem Skarbu Państwa oraz prowadzi kluczowe procesy inwestycyjne w obszarze gospodarki wodnej. Połączenie w jednym organie dwóch rodzajów kompetencji o zupełnie odmiennym charakterze niekorzystnie oddziałuje na efektywność, skuteczność oraz terminowość działań podejmowanych w ich zakresie. Kwestie te są determinujące dla możliwości sprawowania skutecznej kontroli gospodarowania wodami.

2) Finansowy - brak odpowiedniego finansowania inwestycji w gospodarce wodnej. W zakresie poszukiwania odpowiednich rozwiązań obok zmian prawno-organizacyjnych problemem pozostaje także poszukiwanie odpowiedniego finansowania (planu programu) dla inwestycji w tym sektorze. Wobec ograniczonych możliwości budżetu państwa w tym zakresie stwierdzono konieczność poszukiwania nowych źródeł finansowania.

3) Realizacji celów zrównoważonego gospodarowania zasobami wodnymi - modyfikacji prawodawstwa zgodnie z oczekiwaniami lub obowiązującymi Polskę dyrektywami Unii Europejskiej, w tym Strategicznego Planu Adaptacji dla obszarów i sektorów wrażliwych na zmiany klimatu, postuluje się przyjęcie nowego Prawa wodnego obejmującego prawne uregulowanie ekonomicznej rentowności użytkowania wody oraz stworzenie zachęt do zmniejszenia wodochłonności gospodarki. Polska jest krajem o stosunkowo małych zasobach wodnych, a efektywność ich użytkowania jest niska. Co więcej, w niektórych częściach Polski występują okresowo trudności w zaopatrzeniu w wodę. Stworzenie nowego, efektywnego systemu finansowania gospodarki wodnej oraz systemu bodźców finansowych jest niezbędne w celu racjonalnego kształtowania potrzeb wodnych społeczeństwa i gospodarki. Racjonalizacja użytkowania zasobów wodnych jest też związana z realizacją (i pełnym wdrożeniem) Ramowej Dyrektywy Wodnej oraz innych przepisów UE (brak zniesienia obecnie funkcjonujących zwolnień może mieć bezpośrednie przełożenie na wstrzymanie środków finansowych w zakresie gospodarki wodnej w ramach perspektywy finansowej 2014-2020, w tym na potencjalne inwestycje w tym sektorze współfinansowane ze środków programów operacyjnych.).

4) Nadzorczy - zakres kompetencji Prezesa Krajowego Zarządu Gospodarki Wodnej jest określony w ustawie – Prawo wodne bardzo szeroko, natomiast zakres uprawnień ministra właściwego do spraw gospodarki wodnej na tyle wąsko, że realny wpływ tego ministra, a co za tym idzie Rady Ministrów, na gospodarkę wodną jest na gruncie tej ustawy ograniczony. Znacząco utrudnia to ministrowi właściwemu do spraw gospodarki wodnej możliwość efektywnej i skutecznej interwencji w przypadkach tego wymagających ze względu na realizację polityki Rady Ministrów w obszarze gospodarki wodnej oraz działalności inwestycyjnej w gospodarce wodnej.

2. Rekomendowane rozwiązanie, w tym planowane narzędzia interwencji, i oczekiwany efekt

Zakładany zakres reformy gospodarki wodnej zmierza więc do wprowadzenia w obszarze regulacji nowej ustawy – Prawo wodne instrumentów zapewniających osiągnięcie fundamentalnego celu Ramowej Dyrektywy Wodnej, jakim jest pełna realizacja zlewniowej polityki gospodarowania wodami spełniającej kryteria funkcjonalności i bezpieczeństwa oraz zrównoważonego rozwoju, efektywności ekonomicznej, trwałości ekosystemów i akceptacji społecznej. Konieczne jest więc takie ukształtowanie rozwiązań prawnych, organizacyjnych, finansowych i technicznych w gospodarowaniu wodami, które zapewnią trwałą i zrównoważony społeczno-gospodarczy rozwój kraju.

Nowy system finansowania gospodarki wodnej, oparty na elastycznych instrumentach finansowych powinien więc w znacznym stopniu przyczynić się do efektywnego i sprawnego wydatkowania środków.

Jednocześnie podstawowymi i rekomendowanymi obszarami zmian w nowej regulacji będą:

- 1) zmiana struktury prawno-organizacyjnej organów administracji publicznej właściwych w sprawach gospodarowania wodami, ze szczególnym uwzględnieniem rozdzielenia kompetencji między Państwowe Gospodarstwo Wodne Wody Polskie, a ministra właściwego do spraw gospodarki wodnej). W tym zakresie zakłada się, co do zasady, przejście kompetencji dotychczas wykonywanych przez jednostki samorządu terytorialnego przez Państwowe Gospodarstwo Wodne „Wody Polskie” ;
- 2) systemowe rozwiązanie problemu niedofinansowania zadań z zakresu gospodarki wodnej przez przekazanie nowej jednostce – Państwowemu Gospodarstwu Wodnemu „Wody Polskie” środków przypisanych aktualnie Narodowemu oraz wojewódzkim funduszom ochrony środowiska i gospodarki wodnej, dotacji z budżetu państwa oraz środków pozyskanych z nowych opłat za usługi wodne. Z uwagi na przejście zakresu zadań obecnie wykonywanych przez marszałków województw oraz starostów, Państwowe Gospodarstwo Wodne Wody Polskie będzie mogło otrzymywać środki dziś przypisane tym jednostkom w ramach rezerwy celowej będącej w dyspozycji Ministra Rolnictwa i Rozwoju Wsi oraz środki będące w budżecie wojewodów. Jednocześnie systemowe rozwiązania o charakterze organizacyjnym będą miały przede wszystkim na celu sprawniejsze wypełnianie celów zrównoważanego rozwoju Polski, a także zapewnienie długofalowej polityki w zakresie gospodarki wodnej, która będzie gwarantowała odpowiedni dla polskiej gospodarki zasób wód przy jednoczesnym jego racjonalnym wykorzystaniu. W zakresie zmian administracyjnych planuje się także ułatwienia dotyczące procedury administracyjnej (nowe formy zgłoszenia wodnoprawnego, możliwość automatycznego przedłużenia pozwolenia wodnoprawnego jeśli zmiany nie uległy uwarunkowania hydrologiczne) ;
- 3) zapewnienie komplementarności polityki opłat za wodę, z uwzględnieniem zasady „zwrotu kosztów za usługi wodne”, wynikającej z uzupełnienia transpozycji artykułu 9 Ramowej Dyrektywy Wodnej. Wypełnienie przez Polskę tej zasady do dnia 31 grudnia 2016 r. warunkuje płatności w ramach perspektywy finansowej UE 2014-2020. Stan spełnienia przez Polskę tego warunku (ex-ante) oraz działania niezbędne do jego wypełnienia zapisano we właściwych, krajowych programach operacyjnych. Będzie to oznaczało możliwość wydatkowania kwoty sięgającej ok. 2,3 mld euro ze środków PO IiŚ 2014-2020 oraz 1,2 mln euro ze środków RPO 2014-2020. Dodatkowo umożliwi to realizację innych umów międzynarodowych (pozyskania środków zagranicznych) w tym przede wszystkim związanych z projektami realizowanymi przy współpracy Międzynarodowego Banku Odbudowy i Rozwoju i Banku Rozwoju Rady Europy – ok. 1,2 mld euro. Będzie to stanowiło impuls rozwojowy zarówno dla gospodarki wodnej jak i dla innych gałęzi polskiego przemysłu;
- 4) ustanowienie ministra właściwego do spraw gospodarowania wodami jako organu naczelnego w zakresie gospodarki wodnej.

W zakresie pkt 1 i 2 rekomendowanym rozwiązaniem jest przekształcenie regionalnych zarządów gospodarki wodnej oraz Krajowego Zarządu Gospodarki Wodnej w jednostki organizacyjne 1 państwowej osoby prawnej (Państwowe Gospodarstwo Wodne „Wody Polskie”) zaś w zakresie działań kontrolnych/ nadzorczych przejście tych obowiązków do Ministra właściwego do spraw gospodarki wodnej. W związku z tak znaczącą zmianą strukturalną zakłada się jednocześnie wzmocnienie ministra właściwego do spraw gospodarowania wodami, w tym także przypisanie ministrowi wykonywania dokumentów strategicznych aktualnie opracowywanych przez Prezesa Krajowego Zarządu Gospodarki Wodnej. Powołanie nowej struktury umożliwi sprawne pozyskiwanie środków finansowych na utrzymanie wód oraz inwestycje w gospodarce wodnej, dodatkowo zostanie do niej skierowana zasadnicza część wpływów z opłat tytułu gospodarki wodnej, będących aktualnie przychodami NFOŚiGW oraz wfośigw (środków z tytułu opłat za pobór wód). Jako wpływy Państwowego Gospodarstwa Wodnego „Wody Polskie” będzie klasyfikowana całość dochodów obecnie przekazywanych przez regionalne zarządy gospodarki wodnej (instrumenty ekonomiczne służące gospodarowaniu wodami) do NFOŚiGW. W zakresie pozyskiwania środków spoza budżetu państwa wyposażono nową jednostkę (PGW „Wody Polskie”) w szeroki katalog kompetencji i wyznaczono potencjalne źródła finansowania. Z uwagi na formułę organizacyjną tej jednostki (państwowa osoba prawna) możliwa będzie bieżąca ewaluacja jej działań (roczne sprawozdania finansowe) jak i długoterminowo (oceniając jej projekty inwestycyjne, nad którymi będzie sprawował nadzór minister właściwy do spraw gospodarki wodnej). Należy także zaznaczyć, że postulowane rozwiązania będą miały na celu odciążenie jednostek samorządu terytorialnego, w tym redukcję obowiązków wynikających z realizacji zadań zleconych przez administrację rządową. Uszczegółowiono również kwestie działań na wodach poprzez wprowadzenie nowych pojęć, w tym przede wszystkim zgody wodnoprawnej oraz oceny wodnoprawnej. Istotny z punktu widzenia działalności gospodarczej będzie w szczególności instrument prawny w postaci oceny wodnoprawnej, która na początkowym etapie procesu inwestycyjnego będzie w sposób przejrzysty sygnalizowała potencjalnemu inwestorowi możliwość wykonania postulowanych przez niego

urządzeń wodnych czy innego typu robót wpływających na osiągnięcie zakładanych celów środowiskowych. Doprecyzowanie przy pomocy nowej terminologii kwestii działań podejmowanych przez różne podmioty ma przede wszystkim ułatwić działania w zakresie inwestycji (możliwość wydania oceny wodnoprawnej) przy jednoczesnym zachowaniu zrównoważonego gospodarowania na wodach (rola w tym zakresie właściwego ministra).

Proponowany podział będzie oznaczał rozdzielenie kompetencji związanych z inwestycjami i utrzymaniem majątku gospodarki wodnej oraz działań o charakterze prawno-administracyjnym (w tym działań kontrolnych wobec inwestorów, w tym zakresie także wobec Państwowego Gospodarstwa Wodnego „Wody Polskie”).

W zakresie pkt 3 w projekcie ustawy – Prawo wodne przedstawiono nowy katalog obszarów usług wodnych objęty opłatami.

W zakresie pkt 4 dotyczącego zmian prawno-organizacyjnych zdecydowano o zwiększeniu bezpośredniego wpływu ministra właściwego do spraw gospodarki wodnej na funkcjonowanie instytucji zarządzających gospodarką wodną w Polsce. Sprecyzowano kompetencje ministra właściwego do spraw gospodarki wodnej, jednocześnie przypisano do jego kompetencji nadzór nad Państwowym Gospodarstwem Wodnym „Wody Polskie”. Ponadto minister właściwy do spraw gospodarki wodnej, przy współpracy z nadzorowanymi jednostkami będzie przygotowywał plany gospodarowania wodami oraz plany zarządzania ryzykiem powodziowym, aktualnie przygotowywane przez Prezesa Krajowego Zarządu Gospodarki Wodnej.

Efektom podejmowanych działań będzie przejrzystość kompetencyjna połączona z wypełnieniem oczekiwań i regulacji prawnych wynikających z prawodawstwa Unii Europejskiej, w szczególności zapewnienia możliwości wydawania kluczowych decyzji w zarządzaniu zasobami wód w odniesieniu do hydrograficznego podziału kraju a nie podziału administracyjnego. Powstające jednostki będą w większym stopniu niż obecnie elastyczne w realizowaniu zadań związanych z gospodarką wodną, zarówno w zakresie inwestycji (powstanie jednej odpowiedzialnej za inwestycję państwowej osoby prawnej) jak i kwestii zarządczo-nadzorczych (rola ministra właściwego do spraw gospodarki wodnej, jako organu pełniącego rolę zarówno w zakresie orzecznictwa jak planowania i nadzoru nad zrównoważonym zarządzaniem zasobami wodnymi).

3. Jak problem został rozwiązany w innych krajach, w szczególności krajach członkowskich OECD/UE?

***Francja** - 6 agencji wodnych, będących regionalnymi instytucjami zlewniowymi utworzonymi w 1964 r. Agencje wodne razem z radami dorzeczy stanowią element nowoczesnej struktury zarządzania zasobami wodnymi, w której plany poprawy stanu wód wypracowywane są wspólnie przez administrację rządową, samorządową, użytkowników wód oraz reprezentacje organizacji zainteresowanych wodą. Głównym zadaniem agencji jest przygotowywanie tych planów i wdrażanie ich za pomocą różnych instrumentów, między innymi finansowych, takich jak kredyty, pożyczki. Rolę nadzorczą prowadzi minister właściwy do spraw ekologii, przy współpracy ministra właściwego do spraw rolnictwa oraz ministra zdrowia.

***Niemcy** - władztwo wodne w landach jest przypisywane do "ministerstw krajowych", co oznacza, że w każdym z 16 landów może być odmienne przyporządkowanie organizacyjne tej materii. Z ramienia rządu federalnego gospodarkę wodną nadzoruje Federalne Ministerstwo Środowiska (Bundesministerium für Umwelt).

***Republika Czeska** - 5 zarządów zlewni (Povodi) podlegających pod Ministerstwo Rolnictwa. Kompetencje w zakresie gospodarki wodnej są podzielone między Ministerstwo Rolnictwa i Ministerstwo Środowiska. Struktura organizacyjna wprowadzona w Republice Czeskiej miała silny związek z podziałem hydrograficznym.

*-dane z Krajowego Zarządu Gospodarki Wodnej.

Model zaproponowany w przypadku Polski uwzględnia zarówno charakterystykę naszego regionu jak i polską systematykę w zakresie podziału kompetencji pomiędzy poszczególne instytucje funkcjonujące w zakresie sektora finansów publicznych. Postulowany model będzie miał na celu przede wszystkim wzmocnienie i usprawnienie procesów zarządczych w zakresie funkcjonowania nowych jednostek jak i sektora gospodarki wodnej.

4. Podmioty, na które oddziałuje projekt

Grupa	Wielkość	Źródło danych	Oddziaływanie
Mieszkańcy	38,5 mln	Dane GUS za 2014 r.	Wprowadzenie nowego systemu organizacyjnego w gospodarce wodnej. Zmiana sposobu wydawania decyzji oraz zwiększenie inwestycji w zakresie bezpieczeństwa powodziowego obywateli.
Małe i średnie przedsiębiorstwa	M.in. elektrownie wodne, ok. 752 obiektów najczęściej o mocy nie większej niż 1 MW (nowa opłata) oraz inne sektory o dużym zużyciu wody (np. produkcja wody i	Dane URE za 2015 r.	Likwidacja zwolnienia z opłat za wody wykorzystywane do produkcji energii elektrycznej spowoduje zwiększenie kosztów funkcjonowania przedsiębiorstw. Pozytywny wpływ w postaci

	napojów)		bardziej efektywnego wykorzystywania zasobów wodnych przez te przedsiębiorstwa.
Pozostałe przedsiębiorstwa (głównie energetyka ciepła)	517 (w tym 25 z grupy PKD 35.1 - Wytwarzanie, przesyłanie, dystrybucja i handel energią elektryczną)	Dane GUS za 2014 r.	Likwidacja zwolnienia z opłat za wody wykorzystywane do produkcji energii elektrycznej oraz likwidacja zwolnienia z opłat za pobór wód na cele chłodnicze spowoduje zwiększenie kosztów funkcjonowania przedsiębiorstw. Pozytywny wpływ w postaci bardziej efektywnego wykorzystywania zasobów wodnych przez te przedsiębiorstwa.
Instytucje zarządzające gospodarką wodną (regionalnego zarządy gospodarki wodnej)	ok. 3.170 etatów przypisanych do gospodarki wodnej + ok. 3.132 osoby (nowe etaty)	Dane własne za 2014 r. (na podstawie informacji z KZGW)	W związku z planowaną reformą gospodarki wodnej oraz strukturalną zmianą organizacyjną jednostek działających w tym sektorze dojdzie do przeniesienia pracowników do nowych jednostek.
Gospodarstwa rolne pow. 10 ha	346,5 tys.	Dane GUS – rocznik statystyczny rolnictwa – 2014 r.	Liczba gospodarstw rolnych funkcjonujących w Polsce (łącznie). Z uwagi na konieczność realizacji przepisów dyrektywy azotanowej (wiąże się m.in. z poniesieniem przez rolników wydatków na rozbudowę lub budowę zbiorników na gnojówkę i gnojownicę lub płyt obornikowych). Jednocześnie planuje się objęcie szczegółowymi regulacjami gospodarstw o wielkości 10 ha lub większych.
Gospodarstwa rolne poniżej 10 ha	1.082,5 tys.	Dane GUS – rocznik statystyczny rolnictwa – 2014 r.	Kontrola gospodarstw o mniejszej powierzchni niż 10 ha pod względem realizacji dyrektywy azotanowej.

Podmioty obowiązane do ponoszenia opłat za pobór wody po likwidacji zwolnienia z opłat za pobór wód na potrzeby nawadniania wodami powierzchniowymi użytków rolnych i gruntów leśnych oraz na potrzeby chowu lub hodowli ryb oraz innych organizmów wodnych.	Ok. 500 (nawodnianie użytków rolnych i gruntów nawadnianych przez deszczownie na 55 funkcjonujących jednostek; napełnianie stawów rybnych – ok. 411 jednostek)	Dane GUS za 2013 r.	Likwidacja zwolnienia z opłat za pobór wód na potrzeby nawadniania wodami powierzchniowymi użytków rolnych i gruntów leśnych oraz na potrzeby chowu lub hodowli ryb oraz innych organizmów wodnych spowoduje zwiększenie kosztów ponoszonych przez poszczególne podmioty. Pozytywny wpływ w postaci bardziej efektywnego wykorzystywania zasobów wodnych przez te przedsiębiorstwa.
Podmioty objęte nową regulacją dotyczącą ustanawiania stref ochronnych ujęć wody (głównie sektor wodno-kanalizacyjny)	Ok. 1.800 podmiotów	Rocznik Statystyczny, 2010, GUS: Zmiany strukturalne grup podmiotów gospodarki narodowej w rejestrze REGON 2014.	Konieczność ustanawiania stref ochronnych ujęć wody, przygotowywania analiz ryzyka obejmującej ocenę zagrożeń przeprowadzoną w oparciu o analizy hydrogeologiczne i hydrologiczne oraz dokumentację hydrogeologiczną oraz hydrologiczną, analizę identyfikacji źródeł zagrożenia wynikających ze sposobu zagospodarowania terenu, a także o wyniki badania jakości ujmowanej wody.
Posiadacze pozwoleń wodnoprawny	Ok. 225 tys.	-	Zmiana podmiotu wydającego pozwolenia wodnoprawne.
Narodowy Fundusz Ochrony Środowiska i Gospodarki Wodnej	1	-	Zmniejszenie części wpływów z tytułu opłat za pobór wód i kar środowiskowych na podstawie art. 142 Prawa wodnego (instrumenty ekonomiczne służące gospodarowaniu wodami).
Główny Inspektorat Ochrony Środowiska	1	-	Realizacja zadań z zakresu monitoringu wód, w tym realizacja dyrektyw unijnych.
Instytut Meteorologii i Gospodarki Wodnej	1	-	Opracowywanie scenariuszy ekstremalnych zdarzeń hydrologicznych i meteorologicznych.
Minister właściwy do spraw gospodarki wodnej	1	-	Ustanowienie Ministra właściwego do spraw gospodarki wodnej jako naczelnej władzy wodnej, zgodnie z art. 3 Ramowej Dyrektywy Wodnej. Wzmocnienie działań nadzorczych, odpowiedzialność za przygotowanie planów strategicznych, związanych z gospodarką wodną.
Minister Rolnictwa	1	-	Dostarczenie podmiotom

i Rozwoju Wsi			(rolnikom), informacji wspierających stosowanie zbioru zaleceń dobrej praktyki rolniczej w związku z wdrożeniem dyrektywy azotanowej.
Minister Rozwoju	1	-	Współpraca w zakresie realizacji projektów inwestycyjnych finansowanych ze środków unijnych.
Minister Finansów	1	-	Działania służb skarbowych w zakresie – egzekucji opłat.
wojewódzkie fundusze ochrony środowiska i gospodarki wodnej	16	-	Zmniejszenie wpływów stanowiących obecnie przychód wojewódzkich funduszy ochrony środowiska i gospodarki wodnej z tytułu opłat za pobór wód.
marszałkowie województw	16	-	Przekazanie kompetencji w zakresie zarządzania na obszarze wód stanowiących aktualnie przedmiot działań wojewódzkich zarządów melioracji i urządzeń wodnych. Ujednoczenie kompetencyjne oznaczające zmniejszenie zadań z zakresu pobierania opłat i wykonywania czynności administracyjnych w zakresie pozwoleń wodnoprawnych. Jednocześnie uczestnictwo przedstawicieli marszałków w radach konsultacyjnych funkcjonujących przy PGW „Wody Polskie”.
Wojewodowie	16	-	Ustanawianie stref ochronnych ujęć wody z urzędu. Uczestnictwo przedstawicieli wojewodów w ciałach opiniotwórczych funkcjonujących przy PGW „Wody Polskie”.
wojewódzki inspektoraty ochrony środowiska	16	-	Realizacja zadań z zakresu monitoringu wód, w tym realizacja dyrektyw unijnych. Kontrola w zakresie wypełnienia dyrektywy azotanowej.
Gminy	2.478	Rozporządzenie Rady Ministrów z dnia 29 lipca 2014 r. w sprawie ustalenia granic niektórych gmin i miast, nadania niektórym miejscowościom statusu miasta oraz zmiany siedziby władz gminy (wejście w życie z dniem 1 stycznia 2015 r.), GUS - dane za 2015 r.	Współpraca z nowymi jednostkami organizacyjnymi, w tym w szczególności PGW „Wody Polskie”. Ustalenie obszaru aglomeracji – przekazywanie danych do wskazanego powyżej podmiotu.
Powiaty	380	Dane GUS z 2015 r. (Biuletyn Informacji Publicznej	Przekazanie kompetencji w zakresie wydawania pozwoleń

5. Informacje na temat zakresu, czasu trwania i podsumowanie wyników konsultacji

Opracowany projekt ustawy – Prawo wodne jest wynikiem wieloletnich procesów konsultacyjnych, w tym przede wszystkim postulatów kierowanych przez użytkowników wód, jak również sugestii i uwag zgłaszanych przez licznych interesariuszy strony społecznej. Z uwagi na liczne nowelizacje ustawy – Prawo wodne, jak i postulaty oraz wątpliwości zgłaszane do tej ustawy wielokrotnie analizowano alternatywne wobec obecnie istniejącego systemy organizacyjne, decyzyjne i zarządcze funkcjonujące w gospodarce wodnej.

Jednocześnie z uwagi na konieczność pełnej implementacji Ramowej Dyrektywy Wodnej a co za tym idzie możliwość wykorzystania środków unijnych w zakresie gospodarki wodnej projekt nowej regulacji był przekazany w ramach konsultacji (w kwietniu 2016 r.) do Rady Dialogu Społecznego oraz Komisji Wspólnej Rządu i Samorządu Terytorialnego z prośbą o opinię i ocenę projektowanej regulacji. Projekt uzyskał opinię Komisji Wspólnej Rządu i Samorządu Terytorialnego, jednocześnie nie był jeszcze przedmiotem obrad Rady Dialogu Społecznego. Z uwagi na istotę projektu oraz jego niezbędność w zakresie realizacji projektów istotnych dla obywateli w zakresie bezpieczeństwa powodziowego, projekt jest realizowany w trybie przyspieszonym.

6. Wpływ na sektor finansów publicznych¹

(ceny stałe z 2016 r.)	Skutki w okresie 10 lat od wejścia w życie zmian [mln zł]											
	0	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	Łącznie (0-10)
Dochody ogółem	3 205,6	3 478,53	4 287,52	3 276,73	3 324,28	3 385,18	3 055,71	2 452,95	2 2501,8	2 551,92	0	31 520,22
budżet państwa	1,00	1,00	1,00	26,95	52,90	78,85	103,80	130,75	156,67	182,65	0	735,57
JST (łącznie)	0	-174	-174	-174	-174	-174	-174	-174	-174	-174		-1 566,00
JST (Gminy) (korzyści utracone)	0	-94	-94	-94	-94	-94	-94	-94	-94	-94	0	-846,00
JST (Powiaty) (korzyści utracone)	0	-47	-47	-47	-47	-47	-47	-47	-47	-47	0	-423,00
JST (Marszałkowie Województw) (utracone korzyści)	0	-33	-33	-33	-33	-33	-33	-33	-33	-33	0	-297,00
Inne (łącznie)	3 204,6	3 651,53	4 460,52	3 423,78	3 445,38	3 480,33	3 125,91	2 2496,2	2 519,13	2 543,27	0	32 350,65
PGW „Wody Polskie”/ sektor gospodarki wodnej	3 204,60	3 733,53	4 542,52	3 505,78	3 527,38	3 562,33	3 207,91	2 578,20	2 601,13	2 625,27	0	33 088,65
NFOŚiGW	0	111	111	111	111	111	111	111	111	111	0	999,00
WFOŚiGW (utracone korzyści)	0	-193	-193	-193	-193	-193	-193	-193	-193	-193	0	-1 737,00
Wydatki ogółem	3 179,54	3 695,08	4 484,90	3 468,07	3 452,62	3 479,11	3 157,43	2 494,05	2 550,41	2 608,14	0	32 569,36
budżet państwa	0,48	0,48	0,48	0,48	0,48	0,48	0,48	0,48	0,48	0,48	0	4,80
PGW „Wody Polskie”/ sektor gospodarki wodnej	3 179,06	3 694,60	4 484,42	3 467,59	3 452,14	3 478,64	3 156,95	2 493,57	2 549,93	2 607,66	0	32 564,56
Saldo ogółem	26,06	216,55	197,38	-191,34	128,34	-93,94	101,72	-41,1	-48,61	-56,22	0	-1 049,14
budżet państwa*	0,52	0,52	0,52	26,47	52,42	78,37	103,32	130,27	156,19	182,17	0	730,77
JST (łącznie)	0	-174	-174	-174	-174	-174	-174	-174	-174	-174	0	-1 566,00
JST (Gminy) (korzyści utracone)	0	-94	-94	-94	-94	-94	-94	-94	-94	-94	0	-846,00
JST (Powiaty) (korzyści utracone)	0	-47	-47	-47	-47	-47	-47	-47	-47	-47	0	-423,00
JST (Marszałkowie Województw) (utracone korzyści)	0	-33	-33	-33	-33	-33	-33	-33	-33	-33	0	-297,00
Inne (łącznie)	25,54	-43,07	-23,9	-43,81	-6,76	1,69	-31,04	2,63	-30,8	-64,39	0	-213,93
PGW „Wody Polskie”/ sektor gospodarki wodnej	25,53	38,93	58,10	38,19	75,24	83,69	50,96	84,63	51,20	17,61	0	524,09
NFOŚiGW	0	111	111	111	111	111	111	111	111	111	0	999,00

¹ Kwoty zaokrąglone do 2 miejsca po przecinku.

WFOŚiGW	0	-193	-193	-193	-193	-193	-193	-193	-193	-193	0	-1 737,00
---------	---	------	------	------	------	------	------	------	------	------	---	-----------

Jednocześnie z uwagi na naczelną i wzmocnioną pozycję Ministra właściwego do spraw gospodarki wodnej oraz dodatkowe obowiązki z tego wynikające zakłada się zwiększenie zatrudnienia po stronie tego Ministra (tabela nr 1) tak by odpowiadało ono potrzebom związanym z kwestą wydawania decyzji (przede wszystkim dla PGW „Wody Polskie”) oraz dodatkowych obowiązków jakie będą po stronie Ministra właściwego do spraw gospodarki wodnej, w tym tych związanych z przejściem ustawy o zbiorowym zaopatrzeniu ludności w wodę i zbiorowym odprowadzaniu ścieków. Zgodnie z załącznikiem nr do Oceny Skutków wskazano główne koszty gospodarki wodnej (tzw. rachunek gospodarki wodnej), na który składać się będą w szczególności utrzymanie majątku Skarbu Państwa, kwestie związane z inwestycjami ale także koszt funkcjonowania urzędu – Ministerstwa Środowiska w zakresie wykonywania zadań związanych z pełnieniem funkcji Ministra właściwego ds. gospodarki wodnej. W zakresie głównych kosztów znajdujących się po stronie ministra właściwego do spraw gospodarki wodnej zakłada się także wypełnianie zobowiązań Rzeczypospolitej Polskiej (opłacanie składek na organizacje międzynarodowe) oraz kosztów utworzenia i funkcjonowania odpowiednich jednostek wspierających w działaniach nadzorczych Ministra. Jednocześnie wykazano także, w ramach porównania środki jakie wydawać będzie nowa jednostka PGW „Wody Polskie” głównie w zakresie utrzymania majątku Skarbu Państwa, podejmowania inwestycji związanych z tym majątkiem czy też utrzymania służb. Zgodnie z założeniami funkcjonowania i finansowania nowej jednostki – Państwowego Gospodarstwa Wodnego „Wody Polskie” – w związku z zakładanym systemem nowych instrumentów ekonomicznych nie zakłada się konieczności dodatkowego finansowania tej osoby prawnej z budżetu państwa, poza aktualnie funkcjonującymi częściami budżetowymi oraz rezerwami celowymi.

Zakładając zmianę systemu finansowania w gospodarce wodnej, należy wskazać, że w oparciu o aktualnie obowiązujący system finansowo-organizacyjny różnica pomiędzy środkami będącymi w dyspozycji gospodarki wodnej, a inwestycjami jakie będą wymagane w związku z realizacją dokumentów planistycznych przyjmowanych przez Polskę pozostaje cały czas znacząca.

Źródła finansowania

W ocenie wstępnych potrzeb gospodarki wodnej, przy zachowaniu obecnego systemu finansowania i braku wprowadzenia reformy gospodarki wodnej, potrzeby finansowe w zakresie gospodarki wodnej (zgodnie z cyklami inwestycyjnymi opracowanymi dla potrzeb dokumentów strategicznych) sięgają od ok. 1,94 do ok. 2,11 mld zł/rocznie² w zależności od cyklu inwestycyjnego, poza wymienionymi PGW „Wody Polskie” będą prowadziły działania związane z przyjęciem innych dokumentów istotnych dla gospodarki wodnej w zakresie osiągnięcia dobrego stanu środowiska wód jak i utrzymaniem tych wód³, jak również przejmie zadania w zakresie utrzymania majątku Skarbu Państwa – inwestycje z zakresu pozostałych melioracji. Określone potrzeby, w tym przede wszystkim inwestycje w zakresie infrastruktury w gospodarce wodnej oznaczają, że działalność w zakresie gospodarki wodnej bez wprowadzenia nowych instrumentów ekonomicznych za świadczone usługi wodne i bez odpowiedniej zmiany organizacyjnej pozostanie bez wystarczającego zabezpieczenia finansowego.

Zgodnie z założeniami reformy gospodarki wodnej, pierwszy rok jej funkcjonowania jest równoznaczny z rokiem „0” wykazany w powyższych tabelach, w związku z tym okres 10-letni wymagany przy ocenie projektowanej ustawy zakończy się w kolumnie oznaczonej jako rok 9.

Jednocześnie z uwagi na fakt, iż przychody aktualnie uzyskiwane przez wojewódzkie fundusze ochrony środowiska i gospodarki wodnej z tytułu opłat za poborów wód będą przekazywane Państwowemu Gospodarstwu Wodnemu „Wody Polskie”, zostały one wykazane po stronie dochodów jako „utracone korzyści” wfośiGW. Jednocześnie w tym samym zakresie, jako „utracone korzyści” po stronie Narodowego Funduszu Ochrony Środowiska i Gospodarki Wodnej określono przychody uzyskiwane w ramach tzw. instrumentów ekonomicznych służące gospodarowaniu wodami (aktualnie art. 142 ustawy – Prawo wodne) oraz wpływy z tytułu opłat za pobór wód, które po wprowadzeniu nowej regulacji będą stanowiły źródło przychodów Państwowego Gospodarstwa Wodnego „Wody Polskie”. Jednocześnie po stronie przychodów nowej jednostki zostaną umieszczone wpływy z nowych, wprowadzonych opłat za świadczone usługi wodne, w tym przede wszystkim od sektorów aktualnie nie ponoszących wydatków z tytułu pobieranej przez nie wody.

² Dane zgodnie z Planami Zarządzania Ryzykiem Powodziowym (wykaz inwestycji określonych łącznie dla Dorzecza Odry i Wisły).

³ Wykonywanie działań wynikających z Programu Wodno-Środowiskowego Kraju.

W zakresie wpływu na jednostki samorządu terytorialnego należy podkreślić zmniejszoną ilość zadań z zakresu administracji rządowej aktualnie wykonywanych przez starostów oraz marszałków województw. Postulowana zmiana będzie stanowiła znaczące odciążenie tych jednostek zwłaszcza w zakresie administracyjnym i związanych z tą kwestią kosztotwórczą. Jednocześnie w związku z przejęciem tych zadań, co do zasady, przez Państwowe Gospodarstwo Wodne „Wody Polskie”, będzie to oznaczało iż środki otrzymywane aktualnie przez marszałka województwa w związku z administracyjnym pobieraniem opłat za pobór wód także przejdą do PGW „Wody Polskie”.

Obok wymienionych źródeł finansowania tj. Narodowego Funduszu Ochrony Środowiska, wojewódzkich funduszy ochrony środowiska (opłat aktualnie pobieranych z tytułu poboru wody – świadczenia usług wodnych), zakłada się także pozyskiwanie dotacji, głównie na cele realizacji strategicznych, z punktu widzenia państwa, inwestycji oraz ochronę przed powodzią ludności. Z uwagi na powyższe PGW „Wody Polskie”, jako państwowa osoba prawna wypełniająca istotne cele o charakterze publicznym, będzie wnioskowała, za pośrednictwem Ministra Środowiska, o dotacje z budżetu państwa. W tym zakresie źródłem jej finansowania będą aktualnie funkcjonujące: rezerwy celowe (Ministra Rolnictwa i Rozwoju Wsi, Ministra Spraw Wewnętrznych i Administracji, Ministra Środowiska) oraz środki zapisane aktualnie w budżetach wojewodów z przeznaczeniem na utrzymanie melioracji wodnych. Jednocześnie, jako dysponent majątku w zakresie gospodarki wodnej jednostka ta będzie prowadziła działalność gospodarczą na tym majątku. W związku z powyższym będzie pozyskiwała wpływy z tego tytułu, jako część prowadzonej działalności gospodarczej (poza wspomnianym PGW „WP” będzie prowadziło działalność na nieruchomościach i ruchomościach nie będących bezpośrednio w powiązaniu z gospodarką wodną).

Z uwagi na charakter i rolę arbitra wobec PGW „Wody Polskie” jak i wzmocnienie pozycji ministra właściwego do spraw gospodarki wodnej dojdzie do przeniesienia części pracowników z jednostek podległych do przedmiotowego resortu.

Istotne z punktu widzenia funkcjonowania systemu władzy wodnej będzie także wprowadzenie instrumentów ekonomicznych dla użytkowników usług wodnych, którzy aktualnie nie wnoszą opłat za zasoby wykorzystywane do celów gospodarczych. Udział w odpłatności, korzystających z zasobów wodnych będzie odpowiedni do rodzaju usługi wodnej, sektora oraz charakteru użytkowania wód.

Budżet państwa*

Generalnym celem postulowanej reformy jest wzrost współfinansowania gospodarki wodnej przez korzystających z zasobów wodnych, zwłaszcza zaś sektorów polskiej gospodarki, które są bezpośrednimi beneficjentami wód, aktualnie utrzymywanych przez budżet państwa. Jednocześnie z uwagi na zakres działalności nowych jednostek – Państwowego Gospodarstwa Wodnego „Wody Polskie” zwłaszcza w zakresie bezpieczeństwa powodziowego oraz Ministra właściwego do spraw gospodarki wodnej w zakresie prawno-administracyjnym, powoduje konieczność wydatkowania środków finansowych z budżetu państwa. Wsparcie z budżetu państwa w postaci dotacji na działalność postulowanych jednostek nie przekroczy limitu obecnie ponoszonych wydatków na gospodarkę wodną i tym samym nie spowoduje zwiększenia wydatków budżetu państwa na ten cel z tego tytułu. Spośród pracowników aktualnie zatrudnionych (i finansowanych z części 22 budżetu państwa) zakłada się podział etatów zgodnie z poniższą tabelą. W toku prac nad projektem ustawy - Prawo wodne, jednym z istotnych elementów jakie będą rozwiązane w zakresie nowych przepisów będzie opracowanie nowego regulatora dla sektora wodociągowo-kanalizacyjnego. Będzie to wymagało, obok przejęcia (przejścia) pod nadzór Ministra właściwego do spraw gospodarki wodnej ustawy o zbiorowym zaopatrzeniu ludności w wodę, zatrudnienie nowych pracowników, odpowiedzialnych za kwestie dotyczące tego sektora. Będzie to oznaczało konieczność zapewnienia dodatkowych 5 etatów, dla wsparcia nowych, szerszych kompetencji nadzorczych przypisanych do Ministra właściwego do spraw gospodarki wodnej. Jednocześnie zakłada się, że do kompetencji ministra właściwego do spraw gospodarki wodnej przejdzie ustawa jest o zbiorowym zaopatrzeniu w wodę i zbiorowym odprowadzaniu ścieków, aktualnie przypisaną do Ministra właściwego do spraw budownictwa. Z uwagi na powyższe zwiększono środki przypisane do części 22 w zakresie wymagającym koordynowanie tej regulacji prawnej (zwiększono limit o 5 etatów).

Tabela nr 1. Środki wydatkowanych na wynagrodzenia.

Jednostka ⁴	Ilość przypisanych etatów przeliczeniowych	Przewidziane środki w tys. zł (ustawa w roku 2016)
Ministerstwo Środowiska	110	142.717 tys. zł
Państwowe Gospodarstwo Wodne „Wody Polskie”	3.060	
Nowe etaty	Ok. 3.132	nie dotyczy

W ramach tych środków, bez zmiany limitu środków przeznaczanych aktualnie na wynagrodzenia pracowników (zgodnie z budżetem państwa na rok 2016, z wyłączeniem 5 nowych etatów w zakresie koordynowania ustawy o zbiorowym zaopatrzeniu ludności w wodę) będzie tworzona podstawa nowej struktury organizacyjnej. Szczegółowe zobrazowanie wydatkowanych środków znajduje się w tabeli nr 1, załączonej do przedmiotowego dokumentu. Dla celów realizacji zadań z zakresu administracji rządowej wykonywanych aktualnie przez jednostki samorządu terytorialnego, postulowana reforma będzie oznaczać także konieczność zwiększenia zatrudnienia po stronie nowej instytucji – Państwowego Gospodarstwa Wodnego. Jednocześnie koszty tej zmiany jak i szacowane koszty realizacji zadań wynikających z potrzeb gospodarki wodnej zostały szczegółowo przedstawione w załączniku do przedmiotowej Oceny Skutków Regulacji.

Z uwagi na planowaną reformę gospodarki wodnej zakłada się, że w związku z przejęciem zadań obecnie przypisanych do jednostek samorządu terytorialnego środki aktualnie wydatkowane na te zadania (rezerwa celowa Ministra Rolnictwa i Rozwoju Wsi przeznaczona na utrzymanie melioracji wodnych podstawowych i wód istotnych dla regulacji stosunków wodnych na potrzeby rolnictwa oraz w ramach części 85, dział 010, rozdział 01008 – *Melioracje wodne* – wpisane aktualnie w ramach budżetów wojewodów) będą wydatkowane przez PGW „Wody Polskie” jako jednostkę wykonującą to zadanie zgodnie z nową regulacją ustawową (znajdą się w cz. 22 budżetu państwa). W tym zakresie planowanym odstępstwem będą środki przeznaczane w zakresie rezerwy celowej Ministra Rolnictwa i Rozwoju Wsi na realizację zadań spółek wodnych (16 mln zł/rocznie), przeznaczenie tych środków nie ulegnie zmianom tj. będą w dalszym ciągu kierowane na potrzeby spółek wodnych. Jednocześnie zakłada się, że środki wydatkowane w ramach budżetów wojewodów (cz. 85 budżetu państwa) będzie w większej części przekazywana w formie dotacyjnej, jak ma to miejsce obecnie, podobnie w przypadku środków aktualnie znajdujących się w rezerwie celowej Ministra Rolnictwa i Rozwoju Wsi – zakłada się, że środki te (z wyłączeniem kwot przeznaczanych na spółki wodne) będą trafiały do Państwowego Gospodarstwa Wodnego „Wody Polskie”. Dla celów bardziej przejrzystego dysponowania środkami budżetu państwa, zakłada się, że także te środki będą także klasyfikowane w ramach części 22 budżetu państwa – tj. gospodarka wodna. Mając na względzie fakultatywność zapisanej w ustawie – Prawo wodne dotacji z budżetu państwa, zakłada się zmniejszenie finansowania z budżetu państwa po 3 roku funkcjonowania ustawy (po zakończeniu większości z zakładanych okresów przejściowych). Podstawą do pomniejszenia wysokości dotacji będzie sytuacja finansowa nowej państwowej osoby prawnej – Państwowego Gospodarstwa Wodnego „Wody Polskie”. Przy założeniu utrzymania obecnych stawek opłat a przede wszystkim sytuacji hydrologicznej kraju (brak znaczących skutków z powodu klęsk żywiołowych) zakłada się zmniejszenie tych dotacji celowych o wskaźnik inflacji⁵ + 1 punkt procentowy co w skali 10-letniej powinno oznaczać pomniejszenie dotacji celowych o 24,5% w stosunku do roku referencyjnego. Jednocześnie kwotą bazową do wykazanej w OSR wysokości dotacji w zakresie gospodarki wodnej jest Wieloletni Plan Finansowy Państwa, przyjęty w dniu 26 kwietnia 2016 r. przez Radę Ministrów.

Jednocześnie w zakresie wskazanych środków budżetowych (zapisanych w budżetach poszczególnych wojewodów), w związku z przejęciem obowiązków dotychczas wykonywanych

⁴ Załącznik nr 6, Wynagrodzenia w państwowych jednostkach budżetowych w 2016 r., s 2.

⁵ Zgodnie z „Wytoczne dotyczące stosowania jednolitych wskaźników makroekonomicznych będących podstawą oszacowania skutków finansowych projektowanych ustaw, Warszawa 17 maja 2016 r”.

przez jednostki samorządu terytorialnego zakłada się konieczność zatrudnienia pracowników do wydawania zgód wodnoprawnych oraz kwestii poboru opłat. W związku z tym zakłada się wykorzystanie tych środków w części na pokrycie kosztów wynagrodzeń. Z uwagi na przewidywane wykorzystanie lokali będących w dyspozycji regionalnych zarządów gospodarki wodnej (zarządy zlewni, nadzory wodne) na poziomie decyzyjności i działalności administracyjnej aktualnie sprawowanej przez starostów. Jednocześnie w zakresie działań wykonywanych przez marszałków województw zakłada się przesunięcie do PGW „Wód Polskich” wykonywanie aktualnie prowadzonych przez nich działań w zakresie użytkowania mienia skarbu państwa będącego w ich posiadaniu bądź też, w drodze porozumienia, użytkowanie mienia skomunalizowanego będącego obecnie w posiadaniu marszałków.

Jednocześnie zakłada się, że po 5 latach od rozpoczęcia funkcjonowania nowych jednostek zostanie przeprowadzona ewaluacja ex-post działania nowego systemu organizacyjnego gospodarki wodnej a co za tym idzie zostanie przeprowadzona analiza finansowo-ekonomiczna nowych rozwiązań prawno-administracyjnych. Stosowna ewaluacja będzie się także odnosiła do funkcjonowania danych jednostek a co za tym idzie będzie wykorzystana do standaryzacji kosztów utrzymaniowych i inwestycyjnych w zakresie gospodarki wodnej.

Jednocześnie, w zakresie dochodów budżetu państwa należy wskazać dwa podstawowe źródła, które będą oznaczały wpływy do budżetu. Przede wszystkim będzie to kwestia wydawania decyzji w zakresie zgód wodnoprawnych. Przy zakładanej ilości wydawanych decyzji na poziomie 4.000 zakłada się przy obecnej wysokości opłaty na poziomie 250 zł dochód z tego tytułu na poziomie 1,0 mln zł. Będą one wnoszone przez PGW „Wody Polskie”, w związku z pozwoleniami wydawanymi dla tego podmiotu przez Ministra właściwego do spraw gospodarki wodnej, będą stanowić dochód budżetu państwa. Ponadto, dochód budżetu państwa stanowić będą także wpływy z tytułu zbywania gruntów pod śródlądowymi wodami stojącymi oraz środki związane z opłatami wnoszonymi przez podmioty prowadzące produkcję rolną niezgodnie z przepisami (w zakresie realizacji wyroku dotyczącego przechowywania odchodów zwierzęcych lub stosowania nawozów niezgodnie z ustawą). Jednocześnie zakłada się, że koszt pierwotnie przewidywany po stronie budżetu państwa (wykonanie wyroku ws. dyrektywy azotanowej) będzie pokrywane ze środków Państwowego Gospodarstwa Wodnego „Wody Polskie” (koszty monitoringu i kontroli związanej z monitoringiem - ochrona wód przed zanieczyszczeniami powodowanym przez azotany pochodzenia rolniczego).

w ramach budżetu państwa:

Minister Finansów:

Przewiduje się również, że służby podatkowe otrzymają zadania w związku z przypisaniem do części opłat przepisów działu III ustawy z dnia 29 sierpnia 1997 r. Ordynacja podatkowa. Kwestia ta będzie dotyczyła m.in. opłat legalizacji za urządzenia wodne, zgodnie z postulowaną regulacją i w świetle danych historycznych można oszacować ilość tego typu legalizacji na poziomie 90-100 rocznie, co w przypadku zmiany ustawowej może w pierwszych latach wzrosnąć do 150/ rocznie. W przypadku pobierania opłat za pobór wód, lista płatników jest określona na podstawie danych jakie gromadzone są aktualnie przez marszałków województw, Główny Urząd Statystyczny (składane oświadczenia OS-3 i OS-4) oraz Urząd Regulacji Energetyki (podmioty – elektrownie wodne i energetyka ciepła/ zawodowa). W tym zakresie główne obowiązki spoczną przede wszystkim na Państwowym Gospodarstwie Wodnym „Wody Polskie” (wydawanie decyzji, przeprowadzanie kontroli).

Minister Rolnictwa i Rozwoju Wsi:

Minister właściwy do spraw rolnictwa udostępnia podmiotom (rolnikom), informację wspierającą stosowanie zbioru zaleceń dobrej praktyki rolniczej, obejmujących praktyczne zagadnienia stosowania środków służących ograniczeniu odpływu związków azotu ze źródeł rolniczych oraz sposób postępowania w zakresie praktyki rolniczej w szczególności związanej z procesami nawożenia, gospodarki nawozami w gospodarstwach rolnych. Jednocześnie środki finansowe wydatkowane z tytułu dostarczenia stosownej informacji zostaną zapewnione w ramach budżetu Ministerstwa Rolnictwa i Rozwoju Wsi oraz nie przekroczą aktualnie obowiązujących limitów wydatkowych.

Poza wskazanymi Ministrami, na których wspomniana regulacja będzie wpływała bezpośrednio reforma gospodarki wodnej wymagać będzie także kooperacji także z innymi organami administracji publicznej (m.in. Ministrem Gospodarki Morskiej i Żeglugi Śródlądowej czy też Ministrem Rozwoju), jednocześnie w związku z tym zdaniem nie przewiduje się konieczności wydatkowania dodatkowych środków z budżetu państwa ponad aktualnie wskazane limity

wydatkowe.

Minister właściwy do spraw gospodarki wodnej:

Podstawowym zamierzeniem nowej regulacji jest pełna implementacja art. 3 Ramowej Dyrektywy Wodnej, zgodnie z którą *Każde Państwo Członkowskie zapewnia odpowiednie uzgodnienia administracyjne, w tym określenie właściwej władzy, w celu zastosowania zasad niniejszej dyrektywy na tej części międzynarodowego obszaru dorzecza, która znajduje się na jego terytorium.* Zgodnie z nową regulacją, naczelnym organem i władzą wodną z punktu widzenia użytkowników wód będzie minister właściwy do spraw gospodarki wodnej. Będzie on pełnił funkcję nadzorczą i kontrolną nad PGW „Wody Polskie” w zakresie prowadzonych przez tą państwową osobę prawną działalności, w tym przede wszystkim działalności gospodarczej na wodach i gruntach pokrytych wodami. Minister będzie nadzorował wszelkie działania mające wpływ na stan ekosystemów i osiągnięcie celów środowiskowych dla wód – w tym sporządza przede wszystkim wykaz planowanych inwestycji i działań mogących mieć wpływ na możliwość osiągnięcia celów środowiskowych. Ponadto do jego zadań będzie należało opracowywanie dokumentów strategicznych, w tym przede wszystkim planów zarządzania ryzykiem powodziowych, planów gospodarowania wodami, krajowego programu oczyszczania ścieków komunalnych oraz realizacji programu działań w zakresie realizacji dyrektywy azotanowej. Minister będzie również odpowiedzialny za zatwierdzanie planu finansowego Państwowego Gospodarstwa Wodnego „Wody Polskie”. Wzmocnione zostanie również władztwo ministra nad jednostkami funkcjonującymi w gospodarce wodnej, w tym przede wszystkim kontrola działań podejmowanych przez Prezesa Państwowego Gospodarstwa Wodnego „Wody Polskie”. Jednocześnie planuje się powołanie Państwowej Rady Gospodarki Wodnej jako ciała doradczego Ministra właściwego do spraw gospodarki wodnej. Z uwagi na swój charakter (PRGW będzie składała się z przedstawicieli środowisk związanych z gospodarką wodną) nie będzie ona rodzila kosztów, poza środkami przeznaczanymi na bieżące funkcjonowanie (delegacje) – pokrywane ze środków bieżących w budżecie jednostki. Jednocześnie Minister właściwy do spraw gospodarki wodnej będzie naczelnym organem w zakresie gospodarki wodnej co będzie oznaczało, że będzie wydawał zgody wodnoprawne dla PGW „Wód Polski”. Szacowana ilość takich zgód to ok. 4.000, jednocześnie z uwagi na konieczność wydawania takich dokumentów na terenach w większości wypadków znajdujących się poza Warszawą, zakłada się możliwość, że część z przypisanych Ministrowi etatów będzie realizowana w terenie, w postaci delegatur bądź oddelegowanych pracowników merytorycznych, tak by proces wydawania dokumentów na obszarach dorzeczy przebiegał bez zbędnej zwłoki. Jednocześnie głównym elementem znajdującym się po stronie kosztów Ministra właściwego do spraw gospodarki łącznie szacowanych na ok. 74,8 mln zł wodnej są zobowiązania rządu polskiego – składki jakie opłaca bądź będzie miała opłacać w związku z członkostwem w organizacjach międzynarodowych (szacowana wartość – ponad 50 mln zł). Środki te będą pochodziły z części 22 budżetu państwa (gospodarka wodna) i jak zostało to opisane w punkcie budżet państwa (powyżej) będzie to oznaczało konieczność innego od aktualnego określenia dysponenta tej części budżetowej. Poza wymienionymi, w związku z postulatami zgłaszanymi w trakcie prac nad projektem ustawy – Prawo wodne, zakłada się również wzmocnienie pozycji Ministra w zakresie nadzoru nad sektorem wodociągowo-kanalizacyjnym oraz koordynowaniem ustawy o zbiorowym zaopatrzeniu ludności w wodę i zbiorowym odprowadzaniu ścieków. Zgodnie z szerokimi, zgłaszanymi postulatami co do nowego systemu nadzorczego, Minister będzie musiał posiadać także odpowiednie środki na realizację tego zadania (m.in. zapewnienie 5 dodatkowych etatów).

Państwowe Gospodarstwo Wodne „Wody Polskie”:

Wśród głównych źródeł finansowania działalności jednostki – Państwowego Gospodarstwa Wodnego „Wody Polskie” (państwowej osoby prawnej) znajdują się środki aktualnie przypisane do Narodowego Funduszu Ochrony Środowiska i Gospodarki Wodnej (NFOŚiGW), wojewódzkich funduszy ochrony środowiska i gospodarki wodnej, środki dotacji celowych pochodzące z budżetu państwa oraz działalności gospodarczej tej jednostki. Przewiduje się także, że „Wody Polskie” będą otrzymywały środki finansowe pochodzące z nakładanych opłat, (głównie za korzystanie z zasobów wodnych, jak również za wydawanie dokumentów w zakresie zgód wodnoprawnych).

Jednocześnie biorąc pod uwagę środki jakie będą wydatkowane przez PGW „Wody Polskie” należy mieć na względzie, że po stronie tej jednostki znajdować się będą główne zadania inwestycyjne wynikające z dokumentów strategicznych.. Podsumowanie kierunkowych jedynie wydatków (bez np. wynagrodzeń) wskazuje, że zakres obowiązków nowej jednostki będzie bardzo rozległy. Po stronie „Wód Polskich” będzie leżało (obok inwestycji) finansowanie zadań

wynikających z monitoringu wód (realizacja wyroku ws. dotyczącej ochrony wód przed zanieczyszczeniami powodowanym przez azotany pochodzenia rolniczego poprzez zapewnienie środków na kontrole i działania techniczne z tym związane), zapewnienie finansowania służb (ośrodek technicznej kontroli zapór, państwowej służby hydrologiczno-meteorologicznej oraz innych), a w szczególności utrzymanie majątku Skarbu Państwa w należytym stanie technicznym.

Poza wymienionymi powyżej kierunkami wydatków w zakresie gospodarki wodnej, po stronie „Wód Polskich” znajdować się będą także koszty utrzymania wód oraz melioracji wodnych na poziomie lokalnym (aktualnie melioracji wodnych podstawowych). Zgodnie z przejmowanymi przez tą jednostkę środkami, będzie ona także miała na celu, w miarę możliwości, współfinansowanie działań inwestycyjnych w zakresie melioracji wodnych o bardzo lokalnym charakterze (aktualnie melioracji wodnych szczegółowych). Jednocześnie zgodnie z założeniami oraz brakiem informacji w zakresie możliwości finansowania inwestycji dotyczących gospodarki wodnej w nowej perspektywie unijnej dla celów obliczeń przedłożonych w Ocenie Skutków Regulacji przyjęto założenie samofinansowania się Wód Polskich (nie przyjęto wydatkowania po stronie środków unijnych). W przypadku możliwości pozyskania dodatkowych środków finansowych w nowej perspektywie unijnej, państwowa osoba prawna będzie wydatkowała przyznane środki.

Z kolei zgodnie ze wskazanymi źródłami pozyskiwania środków (tabela nr 2 – załącznik do OSR), obok źródeł finansowania już zdefiniowanych, wystąpią także nowe instrumenty ekonomiczne pozyskiwane w związku z pobieraniem i wykorzystywaniem zasobów wodnych. W zakresie nowych instrumentów ekonomicznych znajdują się:

- a) opłata stała – zasobowa, związana z gwarantowanym w zgodzie wodnoprawnej zasobem wodnym. Będzie ona wnoszona przez wszystkich użytkowników wód.
- b) opłata zmienna – użytkowa, ponoszona za faktyczne wykorzystanie wód.

Oprócz powyżej wskazanych do głównych instrumentów ekonomicznych składających się na źródło środków będących w gestii Państwowego Gospodarstwa Wodnego „Wody Polskie” opłatą ponoszoną przez użytkowników będzie także nowy instrument związany z kwestiami retencji, który będzie dotyczył wód opadowych i roztopowych na terenach zurbanizowanych. Szczegółowy opis przychodów (i ich źródeł) oraz wydatków jednostki znajduje się w załączniku do *Oceny Skutków Regulacji*.

Pozyskane w ten sposób środki będą bezpośrednio przeznaczone na inwestycje w gospodarkę wodną oraz cieków. Jednocześnie z uwagi na fakt, iż znaczącą częścią wydatków po stronie PGW „Wody Polskie” będą inwestycje należy zaznaczyć, że zakładany poziom inwestycji będzie możliwy jedynie przy pozyskaniu odpowiednich środków, a co za tym idzie, wobec braku takich środków następować będzie priorytetyzacja zakładanych inwestycji a ich bezpośredni wybór będzie możliwy po konsultacji z radą powoływaną przy PGW „Wody Polskie”.

Zgodnie z pozyskiwanymi środkami, PGW „Wody Polskie” otrzyma znaczący zakres obowiązków, do których zalicza się wspieranie opracowania planów i programów strategicznych przygotowywanych przez ministra właściwego do spraw gospodarki wodnej, prowadzenie systemu informacyjnego gospodarowania wodami, a przede wszystkim podejmowanie działań inwestycyjnych w tym przede wszystkim tych związanych z bezpieczeństwem powodziowym. W związku z powyższym PGW „Wody Polskie” będą mogły korzystać, za pośrednictwem Ministra Środowiska, również z rezerwy celowej Ministra Spraw Wewnętrznych i Administracji (cz. 83, dział 758, rozdział 75818, poz. 4) pn. *Przeciwdziałanie i usuwanie skutków klęsk żywiołowych, w tym realizacja zadań w dorzeczach Odry i górnej Wisły z przeznaczeniem na inwestycje z zakresu zabezpieczenia powodziowego a także w zakresie projektów finansowanych ze środków unijnych, z rezerwy celowej pn. Utrzymanie rezultatów niektórych projektów zrealizowanych przy udziale środków z UE, w tym systemy informatyczne* (cz. 83, dział 756, rozdział 75818 poz. 49).

W zakresie obowiązków zakłada się również, że nowa jednostka będzie odpowiadała za utrzymanie majątku znajdującego się obecnie w administracji regionalnych zarządów gospodarki wodnej, w tym infrastruktury przeciwpowodziowej o łącznej wartości sięgającej blisko 27,9 mld zł.

Poza wymienionym majątkiem, Państwowe Gospodarstwo Wodne „Wody Polskie” będzie także prawnym następcą i dysponentem majątku przypisanego aktualnie do marszałków województw, wartego ponad 7 mld zł. Łączna wartość majątku, wobec powyższego będzie sięgać ok. 34,9 mld zł. „Wody Polskie” obok utrzymania majątku będą także prowadziły działania inwestycyjne,

w tym w zakresie utrzymania wód. Dla tego celu będą korzystały ze środków przypisanych w ramach funduszy unijnych.

Zgodnie z proponowanym zakresem zadań PGW „Wód Polskich”, jednostka ta będzie odpowiedzialna za wydawanie zgód wodnoprawnych. Zgodnie z posiadanymi danymi ilość wydawanych dokumentów tego typu w skali roku to ok. 25.000 - 28.000 pozwoleń. Przy założeniu wydawania takiej ilości dokumentów w skali rocznej oraz zakładanym koszcie przeprowadzenia postępowania na poziomie 250 zł (w przypadku pozwolenia) wielkość przychodów z tego tytułu będzie wynosić (przy założeniu dolnej wartości) ok. 6,25 mln zł. Oprócz wskazanego pozwolenia wodnoprawnego projekt ustawy – Prawo wodne przewiduje dla niektórych rodzajów korzystania z wód lub innych działań obowiązek dokonania zgłoszenia – co powinno ograniczyć ilość aktualnie składanych wniosków o wydanie pozwoleń wodnoprawnych – zakładana wielkość to ok. 10.000. Ponadto dla określonego zakresu działań inwestycyjnych przewidywany jest obowiązek uzyskania oceny wodnoprawnej - zakładana liczba wniosków o ocenę wodnoprawną to ok. 3.000 ocen

rocznie.
W tabeli nr 2 wykazano wielkość przychodów z tego tytułu na poziomie ok. 11 mln zł/rocznie. Z uwagi na charakter tej opłaty oraz tego, że będzie ona wynikała z kosztu przeprowadzenia postępowania została ona przypisana do przychodów nowej jednostki.

„Wody Polskie” będą także prowadziły System Informacyjny Gospodarowania Wodami (obecnie: kataster wodny), który w założeniu projektodawcy obejmie także rejestry znajdujące się aktualnie w zasobach marszałków województw. W zakresie kosztów realizacji tej zmiany należy podkreślić, że obecnie ewidencja wód i urządzeń melioracyjnych jest już w znacznej części prowadzona w formie elektronicznej i trwają prace nad objęciem jej w całości formą elektroniczną. Objęcie ewidencji wód i urządzeń melioracyjnych infrastrukturą informacji przestrzennej będzie powodowało konieczność podjęcia działań w zakresie harmonizacji tych zbiorów danych w celu osiągnięcia ich interoperacyjności. Koszt powstania takiej bazy został oszacowany na ok. 25,54 mln zł zaś jego roczne, techniczne utrzymanie na ok. 25-26 mln zł. Powstanie tej bazy będzie sfinansowane co do zasady ze środków „Wód Polskich” – gdzie wskazano koszt całkowity finansowania tej bazy oraz (w przypadku pozyskania tych funduszy) ze środków programu Polska Cyfrowa. Poza wymienionym systemem, PGW „Wody Polskie” będą także koordynowały inne systemy informatyczne aktualnie znajdujące się w gestii Prezesa Krajowego Zarządu Gospodarki Wodnej (głównie system map – ISOK).

W zakresie obowiązków i kompetencji „Wód Polskich” znajdzie się także pobieranie opłat związanych z sektorem gospodarki wodnej (za pobór wód oraz za wprowadzanie do wód lub/i do ziemi ścieków). Będzie to oznaczało konieczność dysponowania bazą podmiotów oraz odpowiedniego zaplecza odpowiadającego za pobieranie tych opłat. Z uwagi na identyfikację użytkowników wód (baza aktualnie płacących jest w gestii marszałków województw) już płacących jak i potencjalnych płatników (baza Głównego Urzędu Statystycznego, Urząd Regulacji Energetyki) opracowanie systemu spójnego dla terenu całej Polski oszacowano na kwotę ok. 26 mln zł, jednocześnie koszt zarządzania i utrzymania takiej bazy to kwota ok. 16 mln zł. Jednocześnie z uwagi na przejęcie dotychczasowych zadań, wykonywanych przez marszałków województw, zakłada się, że środki jakie pobierają oni aktualnie w postaci opłaty administracyjnej będą trafiały do PGW „Wód Polskich”.

W związku z likwidacją aktualnie obowiązujących zwolnień z opłat ze względu na sposób ich nałożenia, „Wody Polskie” będą ponosiły koszty związane z pobieraniem przedmiotowej opłaty. Danymi referencyjnymi do nałożenia stosownej opłaty będą w zależności od prowadzonej działalności dane gromadzone przez Główny Urząd Statystyczny (m.in. sprawozdania OS-3 oraz OS-4 składane do GUS), Urząd Regulacji Energetyki oraz w ramach pozwoleń wodnoprawnych. Według aktualnie obowiązującego prawodawstwa przewidziana jest opłata za użytkowanie środowiska – w tym sektorów gospodarki wodnej oraz wodno-kanalizacyjnego – pobór wód (w tym wód powierzchniowych oraz podziemnych) oraz odprowadzanie ścieków, w związku z tym obecnie użytkowane systemy informatyczne nie będą wymagały znaczących aktualizacji pod tym względem, w stosunku baz danych na których aktualnie pracują urzędy marszałkowskie. Jednocześnie utworzenie nowego systemu informatycznego będzie przede wszystkim oznaczało konieczność skorzystania z danych będących w posiadaniu marszałków województw oraz w przypadku kontroli – poszerzenia bazy danych zgodnie z ich wynikami.

Jednocześnie po stronie Państwowego Gospodarstwa Wodnego „Wody Polskie” będzie znajdowała się kwestia ochrony zasobów wodnych oraz ochrony ludzi i mienia przed powodzią, co oznacza, że jednostka ta będzie uzgadniała projekt studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego oraz decyzje o warunkach zabudowy. Oznacza to, że jednostka

ta będzie pełniła (w myśl zasady „jedna rzeka – jeden właściciel”) większość zadań z zakresu ochrony powodziowej, przypisanych dziś regionalnym zarządom gospodarki wodnej przy jednoczesnym zwiększeniu współpracy z zainteresowanymi – jednostkami samorządu terytorialnego, tak by w maksymalny sposób zapewnić bezpieczeństwo zamieszkującym tereny potencjalnie zagrożone takim ryzykiem.

Również po stronie nowego podmiotu znajdzie się współpraca przy opracowaniu krajowego programu oczyszczania ścieków komunalnych z zainteresowanymi gminami, co będzie oznaczało obciążenie administracyjne (przyjęcie zadania aktualnie znajdującego się po stronie Marszałka województwa) m.in. w zakresie przyjmowania sprawozdań z realizacji krajowego programu oczyszczania ścieków komunalnych oraz gromadzenia informacji związanych z kpošk (wykaz aglomeracji, informacja o postępie realizacji przedsięwzięć).

Państwowe Gospodarstwo Wodne „Wody Polskie” będzie także pełniło istotną rolę w przygotowywaniu przez Ministra właściwego do gospodarowania wodami kluczowych dokumentów strategicznych dla gospodarki wodnej w Polsce. „Wody Polskie” będą przygotowywały zestaw danych i informacji wykorzystywanych do opracowania planów i programów wymaganych prawem unijnym.

Poza wymienionymi Państwowe Gospodarstwo Wodne będzie także pokrywało koszty funkcjonowania rady konsultacyjnej funkcjonującej przy tej instytucji. Przy założeniu uczestnictwa 16 przedstawicieli marszałków województw oraz 16 przedstawicieli wojewodów koszt funkcjonowania tego ciała opiniodawczo-doradczego nie powinien przekroczyć 100 tys. zł/ w skali roku (za uczestnictwo w pracach rady nie jest przewidziane wynagrodzenie, jedynie zwrot kosztów delegacji).

Jednostki Samorządu Terytorialnego (Gminy):

Główne zmiany jakie dotyczyć będą jednostek samorządu terytorialnego na poziomie gminnym dotyczyć będą zmiany adresata sprawozdań opracowywanych przez te jednostki a dotyczących krajowego programu oczyszczania ścieków komunalnych (aktualnie sprawozdanie z działalności przedkładane jest marszałkowi województwa, według nowego systemu składane będzie do Państwowego Gospodarstwa Wodnego „Wody Polskie”). Ponadto, z uwagi na właściwość miejscową tej jednostki zakłada się, że to gminy będą wyznaczały aglomeracje w ramach nowego, funkcjonującego systemu oczyszczania ścieków komunalnych. Jednocześnie z uwagi na publiczny charakter działań nowej jednostki – „Wód Polskich” oraz przejęcie pełni zadań wynikających z gospodarki wodnej przez nowy podmiot, zakłada się że środki przypisane w ramach opłat do tych jednostek samorządowych będą kierowane do nowopowstającej państwowej osoby prawnej. Jednocześnie nowy system zarządzania gospodarką wodną będzie oznaczał także przekazanie kompetencji w zakresie tego sektora nowej jednostce a co za tym idzie będzie to oznaczało zmniejszenie zadań przypisanych tym jednostkom samorządowym. W zakresie postulowanych zmian po stronie korzyści utraconych tych jednostek samorządu terytorialnego należy wskazać kwotę ok. 94 mln zł. rocznie. Na wskazaną wartość składają się środki jakie zostaną w nowym systemie włączone do budżetu Państwowego Gospodarstwa Wodnego „Wody Polskie”, dziś odprowadzane jako część środków zbieranych przez Marszałków Województw w związku z opłatami za pobór wód i odprowadzanie ścieków do gmin. Jednocześnie środki te, z uwagi na przekazanie kompetencji w zakresie gospodarki wodnej do nowego podmiotu – państwowej osoby prawnej, nie będą w dyspozycji gmin.

Jednostki Samorządu Terytorialnego (Powiaty):

Zgodnie z zakładaną regulacją, reformą gospodarki wodnej nastąpi konsolidacja środków aktualnie pobieranych w związku z opłatami za pobór wód oraz za wprowadzanie ścieków do ziemi i do wody. Według obecnie funkcjonującego systemu, w ramach tych środków Powiaty dysponowały 10% pobieranej kwoty co dawało rocznie ok.46-47 mln zł. Zgodnie z nową regulacją środki te wraz z zadaniami w zakresie gospodarki wodnej będą stanowiły przychód Państwowego Gospodarstwa Wodnego „Wody Polskie”. Zgodnie z nową regulacją, to „Wody Polskie” będą wydawały pozwolenia wodnoprawne (aktualnie zadania Starosty) a co za tym idzie przejmą znaczący obowiązek, który będzie wymagał odpowiedniego poziomu zatrudnienia. Środki te zostaną podzielone pomiędzy wspomniane już „Wody Polskie” oraz (w zakresie opłat za zrzut ścieków) Narodowy Fundusz Ochrony Środowiska i Gospodarki Wodnej.

Zgodnie z postulatem zgłoszonym przez Ministra Skarbu Państwa oraz w celu większej

przejrzystości działań w zakresie gospodarowania majątkiem Skarbu Państwa wprowadzona zostanie nowa procedura dotycząca zbywania gruntów pod śródlądowymi wodami stojącymi jezior. Dla przejrzystości tego procesu i w trosce o majątek państwowy grunty te będą zbywane w drodze przetargu, przeprowadzanego przez komisję przetargowa powoływaną przez ministra właściwego do spraw Skarbu Państwa albo starostę. W związku z nową procedurą nie zakłada się jednak dodatkowych kosztów. Z uwagi na fakt, iż zgodnie z danymi Ministra Skarbu Państwa ilość tego typu przypadków od kwietnia 2012 r. – do roku obecnego nie przekroczyła 24 w skali całej Polski. Ponadto, zgodnie z art. 23 ustawy z dnia 21 sierpnia 1997 r. o gospodarce nieruchomościami, starości przysługuje 25% od wpływów osiągniętych ze sprzedaży nieruchomości Skarbu Państwa, co przy przejrzystym i otwartym procesie powinno zagwarantować sfinansowanie przewidzianej procedury (średnie przychody ze sprzedaży nieruchomości we wskazanym zakresie stanowiły od 100 do 300 tys. zł).

Narodowy Fundusz Ochrony Środowiska i Gospodarki Wodnej (NFOŚiGW):

Zgodnie z postulowaną regulacją Narodowy Fundusz Ochrony Środowiska i Gospodarki Wodnej (NFOŚiGW) nie będzie otrzymywał środków aktualnie przypisanych tej jednostce z tytułu opłat za pobór wód, do PGW „Wody Polskie” będą trafiały także środki - przychody wymienione aktualnie w art. 142 obowiązującej obecnie ustawy – Prawo wodne (tj. Instrumenty ekonomiczne służące gospodarowaniu wodami). Łącznie da to kwotę około 62 mln zł rocznie co stanowić będzie ok. 3,94% przychodów NFOŚiGW w perspektywie finansowej 2015-2018. Jednocześnie poza przekazywaniem środków gromadzonych za pobierany zasób wodny zakłada się, że do Narodowego Funduszu Ochrony Środowiska i Gospodarki Wodnej trafiać będą środki aktualnie przypisane do wojewódzkich funduszy ochrony środowiska i gospodarki wodnej (w zakresie opłat za wprowadzanie ścieków do wód i do ziemi), co przy spodziewanej kwocie ok. 100 mln zł/rocznie z tego tytułu oznacza, przy zmianie adresatów środków finansowych, że kwota w dyspozycji NFOŚiGW będzie większa o ok. 38 mln zł/rocznie (sumarycznie skutek zmiany ustawowej będzie pozytywny dla tej jednostki). Dodatkowo NFOŚiGW przynależne będą środki aktualnie pobierane z tytułu opłat za odprowadzanie ścieków do Starostw Powiatowych i Gmin, co powiększa wskazaną kwotę o kolejne ok. 73 mln zł, dając łącznie ok. 111 mln zł/rocznie. Przesunięcie środków finansowych, będących aktualnie w dyspozycji NFOŚiGW zostało przedstawione na schematach załączonych do OSR. Postulowana zmiana zawiera jednocześnie możliwość współfinansowania działań z zakresu realizacji dyrektywy azotanowej po stronie NFOŚiGW, jednocześnie to potencjalne finansowanie działań zakładane jest wyłącznie ze środków znajdujących się obecnie w dyspozycji Narodowego Funduszu Ochrony Środowiska i Gospodarki Wodnej. Co do zasady nie powinno oznaczać zwiększenia wydatków NFOŚiGW ponad aktualnie ponoszone koszty.

wojewódzkie fundusze ochrony środowiska i gospodarki wodnej (wfośigw) :

W przedłożonej Ocenie Skutków Regulacji (OSR) środki obecnie stanowiące przychód wojewódzkich funduszy ochrony środowiska i gospodarki wodnej (wfośigw) z tytułu opłat za pobór wód będą stanowiły dochód Państwowego Gospodarstwa Wodnego „Wody Polskie”. Szacowany koszt po stronie funduszy to w oparciu o posiadane dane (za lata 2009-2012) to około 193 mln zł rocznie. Powyższa kwota będzie stanowić ok. 13,5-18,3% przychodów wojewódzkich funduszy ochrony środowiska i gospodarki wodnej (w roku 2014 ok. 19,7%). Jednocześnie należy nadmienić, że poza utraconymi korzyściami wynikającymi ze zmiany beneficjenta środków będących aktualnie w dyspozycji wojewódzkich funduszy ochrony środowiska i gospodarki wodnej, co do zasady fundusze te nie będą wypełniały zadań z zakresu gospodarki wodnej, co oznaczać będzie zmniejszenie zakresu obowiązków znajdujących się aktualnie po stronie wfośigw.

Jednostki Samorządu Terytorialnego (marszałkowie województw):

Przedłożona ustaw – Prawo wodne będzie oznaczała, że marszałkowie województw nie będą wykonywali (w zakresie gospodarki wodnej) zadań z zakresu administracji rządowej aktualnie im przypisanych, nie będą również (co do zasady) sprawowali praw właścicielskich wobec wód aktualnie im przypisanych. Zgodnie z postulowaną zmianą wody aktualnie przypisane do marszałków województw przejdą pod zarząd Państwowego Gospodarstwa Wodnego „Wody Polskie”. Będzie to oznaczało konieczność przekazania środków aktualnie przypisanych marszałkowi województwa zarówno z budżetów wojewodów (cz. 83 budżetu państwa) jak i z rezerwy celowej Ministra Rolnictwa i Rozwoju Wsi (cz. 85 budżetu państwa). Z uwagi na to, że

powyższe zadanie jest zadaniem zleconym, zaś marszałkowie przekażą to zadanie do nowej instytucji, środki te nie zostały wykazane jako strata dochodów po ich stronie. Jednocześnie jako utracone korzyści zostały wskazane środki jakie marszałkowie pobierają aktualnie z części opłat gromadzonych za pobór wód. Środki te będą stanowiły część wpływów nowej jednostki Państwowego Gospodarstwa Wodnego „Wody Polskie” z przeznaczeniem na pokrycie kosztów wynikających z konieczności zbierania opłat za pobór wód. Zgodnie z danymi dotyczącymi pobieranych opłat, poziom opłat związanych z usługami wodnymi sięgał ok. 470-474 mln zł/rocznie w latach 2009-2012. Zgodnie z załączonym schematem i w oparciu o obowiązującą ustawę – Prawo ochrony środowiska, marszałkowie województwa za pobieranie opłat otrzymywali 10% ze środków przeznaczonych na cele funduszy ochrony środowiska (70% z pobieranej łącznie kwoty) co daje przeciętnie wielkość pobieranej opłaty na poziomie ok. 33 mln zł/rocznie. W związku z przejęciem tego obowiązku przez „Wody Polskie”, również opłata z tego tytułu pozostanie w nowej państwowej osobie prawnej, co zostało wykazane w pkt 6 OSR jako utracona korzyść marszałka województwa.

Jednocześnie, w związku z przekazaniem do Państwowego Gospodarstwa Wodnego „Wody Polskie” części kompetencji obecnie przypisanych marszałkowi oraz zadań związanych z wydawaniem pozwoleń wodnoprawnych, osoby dotychczas zatrudnione w tym zakresie w urzędach marszałkowskich (wojewódzkich zarządach melioracji i urzędach wodnych), zakłada się, że dotychczasowi pracownicy zarządów melioracji i urzędów wodnych (jednostek podległych Marszałkowi) będą mogli stać się pracownikami Wód Polski, a co za tym idzie stać się wsparciem merytorycznym nowej jednostki.

inne:

Instytut Meteorologii i Gospodarki Wodnej (IMGW):

W związku z nową regulacją prawną, IMGW będzie (pełniąc rolę państwowej służby hydrologiczno-meteorologicznej) prowadził metodykę szacowania ryzyka powodziowego. Zakres informacji zbieranych i przetwarzanych przez Instytut Meteorologii i Gospodarki Wodnej – Państwowy Instytut Badawczy, posiadana infrastruktura badawcza i techniczna, a także potencjał nowoczesnej państwowej służby hydrologiczno-meteorologicznej, pozwala powierzyć temu Instytutowi zadanie polegające na opracowywaniu scenariuszy ekstremalnych zdarzeń hydrologicznych i meteorologicznych, w szczególności zdarzeń powodziowych. Powyższe scenariusze pozwolą właściwym organom (organowi decyzyjnemu w tym zakresie) na podejmowanie trafnych oraz odpowiedzialnych i uzasadnionych decyzji w zakresie przeciwdziałania potencjalnym zagrożeniom ze strony niebezpiecznych zdarzeń zachodzących w atmosferze oraz hydrosferze, w szczególności w zakresie sterowania zbiornikami przeciwpowodziowymi oraz synchronizacji pracy zbiorników retencyjnych i polderów. Scenariusze ekstremalnych zdarzeń hydrologicznych i meteorologicznych będą przygotowywane w ramach obecnie posiadanej infrastruktury oraz kadry pracowniczej (jak również środków obecnie pozyskiwanych przez IMiGW) tj. bez konieczności zwiększenia środków finansowych pochodzących z budżetu państwa. Po stronie kosztów zakłada się, że środki obecnie wydatkowane z budżetu państwa będą mogły być wspierane (w miarę możliwości finansowych) z zasobów Państwowego Gospodarstwa Wodnego „Wody Polskie”.

Jednocześnie rozszerzeniu ulegną zadania związane z funkcjonowaniem Ośrodka Technicznego Kontroli Zapór (OTKZ) IMGW-PIB, według aktualnie obowiązujących regulacji prawnych, służba ta co do zasady zajmuje się kontrolą budowli piętrzących I i II klasy. Postulowana regulacja będzie miała na celu rozszerzenie badań/oceny stanu technicznego i stanu bezpieczeństwa budowli piętrzących. Będzie to oznaczało konieczność wzmocnienia tej służby zarówno pod względem technicznym (zakup sond, wiertnic, przyrządów geodezyjnych) jak i kadrowym (zwiększenie ilości zatrudnionych o ok. 40-50 etatów). Koszty z tym związane zostały uwzględnione po stronie PGW „Wody Polskie”.

Wojewodowie/ Marszałkowie Województw:

Zgodnie z art. 250 Projektu ustawy planuje się powołanie Komitetu Konsultacyjnego jako ciała funkcjonującego przy Prezesie Państwowego Gospodarstwa Wodnego „Wody Polskie” o charakterze doradczym i opiniującym. Projektowana ustawa zakłada wyznaczenie po 16 przedstawicieli – członków Komitetów Konsultacyjnych.

Łączny koszt uczestnictwa 1 przedstawiciela określono na poziomie 3 tys. zł/rocznie zaś wskazany koszt będzie pokrywany w ramach budżetu Państwowego Gospodarstwa Wodnego

„Wody Polskie” (nie przewiduje się wynagrodzeń z tytułu uczestniczenia w Komitecie Konsultacyjnym).

Poza wymienionym obowiązkiem uczestniczenia w powoływanych przy Prezesie Państwowego Gospodarstwa Wodnego „Wody Polskie” przedstawicieli, po stronie wojewodów znajdzie się także nowy obowiązek – ustalania stref ochronnych ujęć wody z urzędu. Z uwagi na charakter administracyjny tej czynności (koszt ustanowienia strefy ochronnej, jak i dokumentacja z tego wynikająca nie będzie pokrywana ze środków budżetu wojewody/ budżetu państwa). Wojewodowie podobnie jak aktualnie będą także pełnili istotną rolę w zakresie ochrony powodziowej jak i zadań z zakresu zarządzania kryzysowego. Wojewodowie będą brali udział w opracowaniu planów zarządzania ryzykiem powodziowym oraz planów suszowych, stosownie do właściwości terytorialnej.

Dyrektywa 91/676/EWG z dnia 12 grudnia 1991 r. dotycząca ochrony wód przed zanieczyszczeniami powodowanym przez azotany pochodzenia rolniczego – dyrektywa azotanowa:

W związku z orzeczeniem Trybunału Sprawiedliwości Unii Europejskiej wskazującym na niewypełnienie przez Polskę zobowiązań wynikających z dyrektywy 91/676/EWG z dnia 12 grudnia 1991 r. dotyczącej ochrony wód przed zanieczyszczeniami powodowanym przez azotany pochodzenia rolniczego (Dz. Urz. WE L 375 z 31.12.1991, Dz. Urz. UE Polskie wydanie specjalne, rodz. 15, t. 2, str. 68) – „dyrektywy azotanowej”, w projekcie ustawy zawarto propozycję regulacji zmierzającej do wprowadzenia jednego programu działań mających na celu ograniczenie odpływu azotu ze źródeł rolniczych.

Istotą przedmiotowej propozycji jest ustanowienie na terenie całego kraju jednego programu działań mającego na celu ograniczenie odpływu azotu ze źródeł rolniczych, bez wyznaczania obszarów szczególnego narażenia na zanieczyszczenia azotanami pochodzenia rolniczego (OSN).

Zgodnie z przepisem art. 3 ust. 5 dyrektywy azotanowej „Państwa Członkowskie są zwolnione z obowiązku określania szczególnych stref zagrożenia, jeśli ustanawiają i stosują programy działania określone w art. 5 zgodnie z niniejszą dyrektywą, na całym terytorium kraju.”

W świetle tej regulacji, możliwe jest wprowadzenie programu działań mających na celu ograniczenie odpływu azotu ze źródeł rolniczych, z pominięciem wyznaczania obszarów szczególnie narażonych na zanieczyszczenia pochodzenia rolniczego (OSN), o których mowa w art. 2 lit. k oraz art. 3 ust. 2 dyrektywy azotanowej.

Takie rozwiązanie stanowi dopuszczalną przez dyrektywę azotanową alternatywę dla wyznaczania OSN i ustanawiania dla tych OSN jednostkowych programów działań mających na celu ograniczenie odpływu azotu ze źródeł rolniczych. Propozycja wprowadzenia jednego programu działań mającego na celu ograniczenie odpływu azotu ze źródeł rolniczych została poparta doświadczeniami innych państw, w tym Niemiec i Austrii.

W związku z wdrożeniem Programu działań mającego na celu ograniczenie odpływu azotu ze źródeł rolniczych dla obszaru całego kraju przewiduje się poniesienie dodatkowych kosztów przez rolników, które będą wynikały głównie z konieczności dostosowania infrastruktury gospodarstwa rolnego do wymagań określonych w Programie, tj. realizacji inwestycji w zakresie budowy urządzeń do przechowywania nawozów naturalnych, a także wykonania bilansu azotu i planu nawożenia w przypadku dużych gospodarstw rolnych.

inspekcja ochrony środowiska:

Zgodnie z realizowanym (i opisaną powyżej), pełnym wdrożeniem dyrektywy azotanowej, zakłada się zwiększenie kompetencji po stronie wojewódzkiej inspekcji ochrony środowiska. Będzie to przede wszystkim oznaczało kontrolę (co 4 lata) gospodarstw, które z uwagi na swoją powierzchnię (bądź wskazane w projekcie jednostki przeliczeniowe) nie będą kwalifikowały się co do zasady do planowanych inwestycji, jednocześnie zaś z uwagi na zakres dyrektywy nie będą musiały ponosić kosztów inwestycyjnych a jedynie sprawozdawcze. Z uwagi na zakres tych działań planuje się zwiększenie finansowania dla inspekcji przede wszystkim ze środków PGW „Wody Polskie”. Koszt takich kontroli oszacowano na ok. 38,6 mln zł/ rocznie, co jednak w przypadku grupy dotychczas niekontrolowanej może oznaczać dodatkowe koszty, przy założeniu konieczności utrzymywania m.in. laboratoriów oraz zakupu dodatkowego sprzętu technicznego, innych działań m.in. o charakterze planistycznym (ok. 24-25 mln zł/ rocznie, aktualnie przypisane do wojewódzkich funduszy ochrony środowiska i gospodarki wodnej). (oprócz kontroli i zadań monitorujących konieczne będzie także podejmowanie działań bieżących, tj. przede wszystkim związanych z badaniem stanu jakości wód, przygotowywaniem

dokumentów związanych z ich monitoringiem, a także oceną wdrażania innych zadań. Łączny koszt tych działań został oszacowany na poziomie ok. 76,13 mln zł/ średniorocznie, co zostało wskazane jako wydatek po stronie PGW „Wody Polskie”.

Ustanawianie z urzędu stref ochronnych ujęć wody:

Jednocześnie w ramach rozwiązań planowanych w projekcie ustawy – Prawo wodne w zakresie ustanawiania stref ochronnych ochrony pośredniej i bezpośredniej planuje się objęcie tą regulacją użytkowników przede wszystkim w postaci obowiązku opracowywania analizy ryzyka.

Zgodnie z projektowaną ustawą strefę ochronną, ustanawia się na podstawie analizy ryzyka obejmującej ocenę zagrożeń przeprowadzoną w oparciu o analizy hydrogeologiczne i hydrologiczne oraz dokumentację hydrogeologiczną oraz hydrologiczną, analizę identyfikacji źródeł zagrożenia wynikających ze sposobu zagospodarowania terenu, a także o wyniki badania jakości ujmowanej wody.

Stosowna dokumentacja do opracowania analizy ryzyka to wydatek minimum 40.000 zł co przy założeniu konieczności ustanowienia 2.100 stref ochronnych ujęć wody oznaczałoby minimalny koszt na poziomie 84 mln zł. Jednocześnie w zależności od wyznaczonej strefy koszt ten może sięgać do 200.000 zł za jedną strefę, co oznacza, że koszt maksymalny może przewyższać przyjęte, minimalne szacunki. Stosowny koszt został także wskazany po stronie wpływu na konkurencyjność gospodarki i przedsiębiorstw. (Szczegółowy opis – uzasadnienie dla regulacji zostało zawarte w załączniku nr 6 do OSR)

Dodatkowe informacje, w tym wskazanie źródeł danych i przyjętych do obliczeń założeń

-

7. Wpływ na konkurencyjność gospodarki i przedsiębiorczość, w tym funkcjonowanie przedsiębiorców oraz na rodzinę, obywateli i gospodarstwa domowe

		Skutki						
Czas w latach od wejścia w życie zmian		0	1	2	3	5	10	Łącznie (0-10)
W ujęciu pieniężnym (w mln zł, ceny stałe z 2015 r.)	duże przedsiębiorstwa	158,37	205,87	262,53	316,73	332,76	-	3.017,42
	sektor mikro-, małych i średnich przedsiębiorstw	121,93	158,51	202,12	243,84	256,21	-	2.323,15
	sektor wodno-kanalizacyjny	310,55	403,72	514,79	608,96	641,46	-	5.916,81
	rodzina, obywatele oraz gospodarstwa domowe** (opisane także w ujęciu niepieniężnym)	238,96	310,64	382,33	477,92	489,87	-	4.539,01
	rolnicy (realizacja dyrektywy azotanowej)*	81,12	81,12	81,12	81,12	81,12	-	811,20
	podmioty objęte nową regulacją – ustanawianie stref ochronnych z urzędu	8,40	8,40	8,40	8,40	8,40	-	84,00
	posiadacze i adresaci pozwoleń wodnoprawnych	28,95	28,95	28,95	28,95	28,95	-	289,50
W ujęciu niepieniężnym	duże przedsiębiorstwa	Zakres nowej opłaty oraz stosunek jej wielkości (ok. 0,50 zł) do średniej ceny MWh (średnia za 2015 r. – 169,99 ⁶ zł; średnia za lata 2010-2014 – 188,1 zł) wynoszący ok. 0,3% (0,27% biorąc pod uwagę średnią cenę z ostatnich 4 lat) ceny energii elektrycznej na rynku konkurencyjnym wskazują, że stawka opłaty w postulowanej wysokości nie wpłynie znacząco na rynek oraz konkurencyjność gospodarki. Biorąc pod uwagę skalę						

⁶ Informacja Prezesa Urzędu Regulacji Energetyki nr 13/2016 w sprawie średniej ceny sprzedaży energii elektrycznej na rynku konkurencyjnym za rok 2015 r.

		<p>funkcjonowania branży, która zostanie objęta opłatą (energetyka ciepła) oraz wykazywane przez nią wyniki finansowe (zysk z działalności) można stwierdzić, że opłata w postulowanej wysokości będzie skutecznym bodźcem efektywnego wykorzystywania zasobów wodnych, a jednocześnie nie wpłynie w znaczący sposób na konkurencyjność branży energetycznej. Jako skutek zostały wpisane potencjalne przychody z tytułu opłat za pobór wód użytkowanych przez energetykę konwencjonalną, przy założeniu opłaty związanej przede wszystkim z zakładaną opłatą stałą – tj. zasobem wodnym zapewnionym pobierającemu. Jednocześnie w przypadku opłaty stałej jest ona uzależniona od maksymalnej wielkości zasobu wodnego udostępnionego na mocy posiadanego przez zakład pozwolenia wodnoprawnego. Przy powstaniu nowego systemu informacji w zakresie gospodarki wodnej, oraz wskazanie jednego organu, jako właściwego do wydawania zgody wodnoprawnej będzie możliwe ujednoczenie warunków udostępniania zasobów wodnych.. Ograniczy to z jednej strony zawyżanie ilości wód wskazywanych, jako niezbędne do poboru na cele produkcji jak i będzie w dłuższej perspektywie, po okresie około 2-3 lat, i osiągnięciu pełnej funkcjonalności tego systemu prowadzić do racjonalizacji zarządzania zasobami wodnymi w Polsce. Poza wskazanym sektorem energetyki, nowe stawki w zakresie opłat za pobór wód będą obejmowały przede wszystkim najbardziej wodochłonne sektory gospodarki, tj. branżę chemiczną, produkcję papieru i wyrobów z papieru. Jednocześnie wartość wskazanych stawek opłat nie powinna w sposób znaczący wpłynąć na produkcję danych sektorów, z uwagi na wielkość branż zużywających wody na cele produkcyjne (stosunek opłaty do przychodów i zysków przedsiębiorstw). Stosunkowo wyższa stawka będzie obowiązywała w przypadku użytkowania najcenniejszych zasobów wód podziemnych/ wód użytkowanych do produkcji napojów. Jednocześnie w wypadku tego sektora gospodarki maksymalne obciążenie opłatą nie przekroczy 0,8 grosza w stosunku do 1 l pobieranej wody co nie powinno wpływać negatywnie na ten sektor gospodarki.</p>
	<p>sektor mikro-, małych i średnich przedsiębiorstw</p>	<p>Zaproponowane stawki opłat dla hodowców ryb oraz innych organizmów wodnych, nawodnień gruntów leśnych i użytków rolnych jak również sektora hydroenergetyki wskazują, że postulowana regulacja nie wpłynie w znaczący sposób na funkcjonowanie tych sektorów. Zaproponowane stawki, zarówno w odniesieniu do cen energii elektrycznej (hydroenergetyki – 1,24 zł/ MWh– górna stawka), bądź obciążenia gruntów leśnych i użytków rolnych nie powinny w istotny sposób zwiększyć kosztów funkcjonowania tych sektorów. Jednocześnie w przypadku sektorów charakteryzujących się znaczącą wielkością poboru maksymalnego (wpisanego w zgodzie wodnoprawnej), stosunek opłat do kosztów produkcji może zwiększyć cenę towarów i usług w przypadku braku urealnienia wysokości wskazywanego jako maksymalny poboru wód w pozwoleniu wodnoprawnym.</p> <p>Jako skutek zostały w tym zakresie wpisane potencjalne przychody z tytułu opłat za pobór wód dla elektrowni wodnych, chowu i hodowli ryb oraz innych organizmów wodnych jak również nawadniania użytków rolnych i leśnych oraz produkcja rolna. Jednocześnie zakres opłaty może ulec zmianie (zmniejszeniu) na etapie uzgodnień konkretnych rozporządzeń dotyczących opłat. Zakłada się także, że stosowna opłata będzie dotyczyła wody użytkowanej dla zaopatrzenia ludzi i zwierząt gospodarskich, w zakresie niebędącym zwykłym korzystaniem z wód. Oznacza to, że co do zasady w przypadku rolnictwa opłata nie będą objęte indywidualne gospodarstwa rolne a jedynie gospodarstwa wielkotowarowe, jednocześnie postulowana stawka opłaty, dla sektora rolniczego jest znacząco niższa od innych, zakładanych do objęcia opłatą branż.</p>
	<p>rolnicy (realizacja dyrektywy azotanowej)*</p>	<p>Zgodnie z danymi przekazanymi przez Ministra Rolnictwa i Rozwoju Wsi, koszt szacunkowy realizacji dyrektywy (w stopniu oczekiwanym przez Komisję Europejską) na obszarze całego kraju powinien wynieść ok. 811.200.000 zł (analiza Instytutu Ekonomiki Rolnictwa i Gospodarki Żywnościowej.) po stronie rolników. Podany koszt (podział na konkretne lata) został określony szacunkowo, zaś jego szczegółowy wymiar będzie określony po zakończeniu prac zespołu mającego na celu opracowanie wkładu do</p>

		<p>jednego programu działań, uwzględniając potencjalne źródła współfinansowania (PROW, NFOŚiGW, wfośigw).</p> <p>Według zaproponowanych kryteriów nowy program działań mający na celu ograniczenie odpływu azotu ze źródeł rolniczych będzie obligował do odpowiedniego prowadzenia działalności rolnej ok. 466 tys. gospodarstw rolniczych w kraju. Spocznie na nich obowiązek prowadzenia dokumentacji wszystkich zabiegów związanych z nawożeniem azotowym oraz na części z nich dodatkowo sporządzania średniorocznego planu nawożenia azotem. Wydatki wynikające z tych obowiązków zostały oszacowane na 41,3 mln zł rocznie, z tego 80% stanowić będą koszty pracy. Jednak poprawa racjonalności nawożenia azotem może również dać wymierne korzyści samym gospodarstwom rolnym. Dzięki ograniczeniom potencjalnych strat azotu poprzez optymalny dobór dawki nawozu do oczekiwanego plonu, gospodarstwa rolne mogą zaoszczędzić na wydatkach związanych z ich zakupem, lub uzyskać wpływy ze sprzedaży ich nadwyżek.</p> <p>Nowe wymagania dotyczące przechowywania nawozów naturalnych będzie musiało spełnić ponad 335 tys. gospodarstw rolnych i spowodują wydatki inwestycyjne wynoszące około 754,7 mln zł. Wymóg ten będzie miał zapewne negatywny wpływ na ekonomię gospodarstw o średniej skali produkcji zwierzęcej (10-30 DJP), nieposiadających dostatecznej infrastruktury do przechowywania nawozów naturalnych pochodzenia zwierzęcego. Spowoduje to pogorszenie konkurencyjności zwłaszcza gospodarstw utrzymujących trzodę chlewną i konie, których nie będzie stać na nowe inwestycje. Wydłużenie okresu na dostosowanie gospodarstw do wymogów programu działań, w zakresie przechowywania nawozów naturalnych, będzie wpływało pozytywnie na ich kondycję ekonomiczną.</p> <p>Zakaz lokalizacji wodopojów dla zwierząt w wodach powierzchniowych według przeprowadzonych obliczeń oznaczać będzie potrzebę wydatków szacowaną na około 15,2 mln zł. Jednak większość z nich będą stanowiły nakłady pracy głównie własnej samych posiadaczy zwierząt (udział około 85%).</p> <p>Roczne obciążenie wyniku finansowego kosztami ich amortyzacji będzie więc znacznie niższe. Uwzględniając średnio 25 letni okres użytkowania urządzeń i budowli do przechowywania nawozów naturalnych, w przypadku wykonania powyższych inwestycji szacowany poziom dodatkowych kosztów z tytułu zmian warunków przechowywania nawozów naturalnych wyniesie 30,2 mln zł rocznie. Z uwagi na perspektywę czasową użytkowania urządzeń (25 lat), koszt amortyzacji nie jest uwzględniony w wymaganej w OSR perspektywie 10-letniej.</p>
	<p>podmioty zobowiązane do ustanowienia stref ochronnych ujęć wody (głównie sektor wodociągowo-kanalizacyjny)</p>	<p>Zgodnie z projektowaną ustawą strefę ochronną, ustanawia się na podstawie analizy ryzyka obejmującej ocenę zagrożeń przeprowadzoną w oparciu o analizy hydrogeologiczne i hydrologiczne oraz dokumentację hydrogeologiczną oraz hydrologiczną, analizę identyfikacji źródeł zagrożenia wynikających ze sposobu zagospodarowania terenu, a także o wyniki badania jakości ujmowanej wody. Koszt dokumentacji wykorzystywanej do przeprowadzenia analizy to minimalnie ok. 40.000 zł za udokumentowanie jednej strefy, co przy założeniu ustanowienia 2.100 stref oznacza łączny koszt ok. 84 mln zł. Jednocześnie w świetle istniejących przepisów nie zakłada się znaczącego wzrostu ilości samych stref. Wskazany próg nowych 2.100 stref jest szacunkiem górnym, którego osiągnięcie może być zdecydowanie dłuższe niż perspektywa 10 lat. Koszt ich utworzenia znajdzie się po stronie przede wszystkim sektora wodociągowo-kanalizacyjnego.</p>
	<p>posiadacze i adresaci zgód wodnoprawnych</p>	<p>Zgodnie z ustaleniami zespołu roboczego oraz propozycjami przedłożonymi przez Ministra Gospodarki Morskiej i Żeglugi Śródlądowej, zakłada się udrożnienie ciągłości morfologicznej rzek, w tym przede wszystkim nowe przepisy prawne w zakresie ryb wędrownych. Koszt wprowadzenia regulacji będzie znajdował się po stronie posiadaczy i adresatów pozwoleń wodnoprawnych. To na nich (zgodnie z warunkami określonymi w ww. pozwoleniach) spocznie obowiązek przebudowy aktualnie istniejących bądź budowy nowych urządzeń mających na celu udrożnienie tych urządzeń dla celów hodowli ryb wędrownych. Najistotniejszym z punktu widzenia nowej</p>

		<p>regulacji jest fakt obecności przegradzających rzekę piętrzeń oraz elektrowni wodnych. Oznacza to konieczność kompromisu pomiędzy dotychczasowymi użytkownikami wód a potrzebami ochrony ryb wędrownych. Ryby są najbardziej wrażliwym na brak ciągłości morfologicznej rzek elementem biologicznym. W ramach analizy pn. „Ocena potrzeb i priorytetów udrożnienia ciągłości morfologicznej rzek w kontekście osiągnięcia dobrego stanu i potencjału części wód w Polsce” (Poznań 2010 r.) zleconej przez Krajowy Zarząd Gospodarki Wodnej określono ilość budowli i urządzeń hydrotechnicznych odpowiednio na poziomie 63 w przypadku obszaru dorzecza Wisły oraz 285 w przypadku obszaru dorzecza Odry. Koszt wykonania bądź przebudowy tych urządzeń został określony na poziomie odpowiednio 83,9 mln zł (Wisła) oraz 205,6 mln zł (Odra). Konieczna modernizacja będzie oznaczała przede wszystkim zmiany konstrukcyjne urządzeń tak by w maksymalnie możliwym stopniu naśladowały one warunki naturalne dla ryb. W obrębie urządzeń wodnych będzie to oznaczało wydzielenie ramp kamiennych narzutowych, bystrza (bystrzotoki), bystrza kaskadowego oraz obejść. Obok wymienionych będzie to oznaczało również budowę urządzeń technicznych służących do migracji ryb (przeplawki), w tym: przeplawek komorowych konwencjonalnych (umożliwiających rybom wędrówkę w górę rzeki), przeplawek szczelinowych, przeplawek deflektorowych, węgorzowych jak również śluz i wind dla ryb. Zakłada się, że wydatki te będą uwzględniane w trakcie zaplanowanych i wykonywanych modernizacji urządzeń wodnych, zatem nie powinny powodować dodatkowo obciążenia po stronie inwestora, a jedynie uzupełnienie działań planowanych lub będących obowiązkiem działań po stronie podmiotu utrzymującego urządzenie wodne.</p> <p>Jednocześnie należy zaznaczyć, iż właścicielem urządzeń znajdujących się na wodach pozostaje Skarb Państwa, z uwagi na wieloletni proces postulowanych zmian (modernizacja urządzeń wodnych tak, by umożliwiły migrację ryb, zakładana jest przy zmianie albo wydawaniu nowych pozwoleń wodnoprawnych), nie zakłada się kosztów realizacji tego zdania po stronie budżetu państwa z wyjątkiem urządzeń znajdujących się w administracji zarządów dorzeczy (koszty takie będą pokrywane ze środków znajdujących się w zasobach tych jednostek).</p> <p>W zakresie wydawanych zgód wodnoprawnych istotną zmianą będzie także kwestia tych dokumentów, w tym w szczególności nowej instytucji, która co do zasady będzie pełniła tę funkcję („Wody Polskie” zamiast Starostów). Przy średnim założeniu wydawania ok. 25.000 pozwoleń wodnoprawnych, istotną będzie polityka informacyjna w tym zakresie w szczególności zaś kwestia zmiany potencjalnych kosztów wydania tych pozwoleń, jednocześnie ułatwieniem będzie możliwość uzyskania oceny wodnoprawnej tak by możliwe było podjęcie i określenie na początkowym etapie prac możliwości wykonania konkretnych działań na wodach bez znaczącego angażowania środków w projekty, które nie będą mogły być spełnione z przyczyn środowiskowych.</p>
rodzina, obywatele oraz gospodarstwa domowe		<p>Projektowana regulacja nie zakłada obciążenia wprost obywateli dodatkowymi opłatami bądź innymi daninami publicznymi. Jednocześnie obłożenie opłatą będzie dotyczyło w szczególności sektora wodno-kanalizacyjnego, co może przełożyć się pośrednio na obywateli. Potencjalne obciążenie obywateli/gospodarstw domowych nie powinno przekroczyć 11,5 zł/rocznie/na mieszkańca (w oparciu o średnie zużycie wody – dane GUS na poziomie 31,1 m³) przy osiągnięciu docelowej wysokości opłaty w perspektywie 10-letniej. Jednocześnie na początkowym etapie wprowadzania nowego systemu opłat i stopniowego osiągnięcia tego celu, początkowa opłata będzie wynosiła ok. 6-6,5 zł (55-60% kwoty docelowej). Zakłada się, że kwota obciążenia będzie wyższa w miastach o dużej liczbie ludności i większym zużyciu wody (np. w Warszawie gdzie zużycie na mieszkańca sięga ok. 45,6 m³, odpowiednio pobierana kwota może być wyższa w stosunku do miast gdzie ten pobór jest odpowiednio niższy, zbliżony do ogólnopolskiej średniej). W innych kosztów (nowych kosztów) potencjalna opłata stanowić będzie niewielką część ceny megawatogodziny wprowadzona regulacja nie powinna wpłynąć na wzrost cen</p>

		<p>na rynku konkurencyjnym sprzedaży energii elektrycznej, jak również innych towarów i usług z sektora objętego opłatami. W związku z wprowadzeniem nowej definicji usług wodnych oraz opłatą za wody opadowe, zmianie ulegną dotychczasowe obciążenia dla użytkowników wód, jednocześnie skala opłat, biorąc zwłaszcza zakres działania regulacji (grupę docelową) nie powinien stanowić więcej niż 7-7,5 zł na obywatela w pierwszym etapie wdrażania regulacji przy ok. 14 zł na obywatela Polski w perspektywie 10-letniej. W zakresie kosztów dotyczących odprowadzania wód opadowych i roztopowych jak również ograniczania naturalnej retencji, zakłada się, że opłatą zostanie objęty także odpływ wód opadowych i roztopowych. Zgodnie z postulowaną regulacją, bezpośrednią opłatą zostaną objęte co do zasady tereny zurbanizowane (ok. 5,23% powierzchni kraju – dane GUS za 2014 r.) czyli ok. 16,35 tys. km². W związku z powyższym opłata w pierwszym etapie wdrażania nowych instrumentów ekonomicznych nie powinna przekroczyć 13-14 zł na obywatela. Wprowadzenie tego instrumentu opłatowego umożliwi wykorzystanie środków unijnych, zapisanych w działaniu 2.1 Adaptacja do zmian klimatu wraz z zabezpieczeniem i zwiększeniem odporności na klęski żywiołowe, w szczególności katastrofy naturalne oraz monitoring środowiska - typ projektu 2.1.5 Systemy gospodarowania wodami opadowymi na terenach miejskich (wielkość środków finansowych na poziomie 500 mln zł).</p>
Niemierzalne	rodzina, obywatele oraz gospodarstwa domowe	<p>Nadrzędnym celem nowego systemu finansowania gospodarki wodnej jest zapewnienie realizacji planów strategicznych przyjmowanych przez Rząd RP w związku osiągnięciem nadrzędnego celu – zasady zrównoważonego rozwoju w gospodarce. Wśród planów wskazujących zakres działań jakie powinny zostać podjęte znajdują się w szczególności plany zarządzania ryzykiem powodziowym. Przyjęcie nowego systemu finansowego będzie oznaczało wsparcie realizacji inwestycji, które w perspektywie planistycznej powinny zapewnić bezpieczeństwo powodziowe w Dorzeczu Wisły (ilość mieszkańców zagrożonych potencjalną stratą – wodą 1% na poziomie ok. 182 tys.) oraz Dorzecza Odry (ilość mieszkańców zagrożonych potencjalną stratą – wodą 1% na poziomie 170 tys.). Pozyskanie nowych środków, a co za tym idzie przeprowadzenie inwestycji opisanych w pierwszym cyklu planistycznym (2016-2021) będzie także oznaczało możliwość zabezpieczenia majątku odpowiednio dla Dorzecza Wisły o wartości 9,1 mld złotych (w tym zabudowa mieszkalna 5,9 mld złotych) oraz dla Dorzecza Odry o wartości 6,5 mld złotych (w tym zabudowa mieszkalna 3,7 mld złotych).</p>
	-	-
<p>Dodatkowe informacje, w tym wskazanie źródeł danych i przyjętych do obliczeń założeń</p>	<p>Podstawę do oszacowania wielkości postulowanych opłat stanowią dane Głównego Urzędu Statystycznego – wartości podawane dla poboru wód przez podmioty gospodarcze (według Polskiej Klasyfikacji Działalności). Jednocześnie w przypadku obliczenia opłaty stałej – do oszacowania wartości przyjęto dane Głównego Urzędu Statystycznego za 2014 dotyczące poboru wód. Zgodnie z danymi publikowanymi przez GUS, a jednocześnie w odniesieniu do przepisów ustawy, opłacie stałej będą podlegać odpowiednio pobory wód podziemnych w wysokości 1,619 mld m³ co powinno dać wartość ok. 51,35 m³/s, odpowiednio w przypadku wód powierzchniowych podane wartości (za Głównym Urzędem Statystycznym) szacowane są na poziomie ok. 8,014 mld m³, co w przełożeniu na wartość w pozwoleniach wodnoprawnych powinna dawać wielkość na poziomie ok. 254,1 m³/s. Pozostałe pobory wód zostały oszacowane na poziomie mniejszym niż 2 m³/s. Jednocześnie zakładając, że z przyczyn technologicznych wartości zakładane w pozwoleniach wodnoprawnych mogą być większe niż pobór faktyczny, szacowana wartość m³/s, jakie mogą być zapisane wydawanych decyzjach została powiększona o ok. 30% w stosunku do kwoty wyjściowej. Należy także podkreślić, że w celu dostosowania się do nowego systemu (rodzaju) opłaty zakłada się 2-letni okres przejściowy, a co za tym idzie objęcie w tym okresie podmiotów minimalną, zakładaną w ustawie stawką opłaty.</p>	
<p>8. Zmiana obciążeń regulacyjnych (w tym obowiązków informacyjnych) wynikających z projektu</p>		
<p>☐ nie dotyczy</p>		
<p>Wprowadzane są obciążenia poza bezwzględnie wymaganymi przez UE.</p>	<p>☐ tak ☒ nie ☐ nie dotyczy</p>	

☐ zmniejszenie liczby dokumentów ☐ zmniejszenie liczby procedur ☐ skrócenie czasu na załatwienie sprawy ☒ inne:	☐ zwiększenie liczby dokumentów ☒ zwiększenie liczby procedur ☐ wydłużenie czasu na załatwienie sprawy ☐ inne:
---	--

Wprowadzane obciążenia są przystosowane do ich elektronizacji.	☐ tak ☐ nie ☒ nie dotyczy
--	---

Komentarz:
 Zniesienie obecnie istniejących zwolnień z tytułu opłat za pobór wód będzie oznaczało zwiększenie ilości procedur i obowiązków po stronie przedsiębiorców, którzy będą ponosili nowe koszty z tytułu wykonywanej przez siebie działalności. Jednocześnie zgodnie z postulowaną zmianą powstanie nowa jednostka organizacyjna. W pierwszych latach może to oznaczać zwiększenie ilości procedur, z uwagi na fakt, iż działalność inwestycyjna Państwowego Gospodarstwa Wodnego „Wody Polskie” będzie nadzorowana przez nowe ciało doradcze funkcjonujące przy tej instytucji oraz ministra właściwego do spraw gospodarki wodnej (zwiększenie kompetencji nadzorczych tego ministra) – co może oznaczać zwiększenie ilości dokumentów. „Wody Polskie” będą dysponowały środkami dotychczas wydatkowanymi przez inne jednostki (m.in. marszałkowie województw, NFOŚiGW), co od strony organizacyjnej w początkowym okresie funkcjonowania może oznaczać większą ilość dokumentów znajdujących się w obiegu administracyjnym. Podobnie wzmocnienie nadzorczej pozycji ministra właściwego do spraw gospodarki wodnej, a także przypisanie do niego odpowiedzialności za opracowanie m.in. planów zarządzania ryzykiem powodziowy, planów gospodarowania wodami czy też aktualizacji krajowego programu oczyszczania ścieków komunalnych może oznaczać zwiększenie ilości procedur w zakresie gromadzenia i obiegu informacji oraz sprawozdawczości będących w posiadaniu tego ministra. Jednocześnie w celu ułatwienia procedur i działalności gospodarczej wprowadza się pojęcie oceny wodnoprawnej – jako instrumentu, który będzie w sposób bardziej przejrzysty przedstawiał możliwości inwestycji na wodach.

9. Wpływ na rynek pracy

Wprowadzenie nowej regulacji nie powinno mieć zasadniczego wpływu na rynek pracy. Nowopowstające jednostki będą rekrutowały pracowników w większości z obecnie istniejących jednostek.

Jednocześnie wraz z powstaniem nowej jednostki o charakterze inwestycyjnym, która będzie wsparta ze środków aktualnie przypisanych do NFOŚiGW, wfośigw a także nowych instrumentów ekonomicznych, nastąpić powinien wzrost inwestycji w zakresie gospodarki wodnej oraz skuteczności pozyskiwania funduszy z Unii Europejskiej. Nowe środki finansowe w systemie zwiększyć powinny ilość zadań inwestycyjnych zleczanych przez nowy, powstający podmiot – Państwowe Gospodarstwo Wodne „Wody Polskie”, a co za tym idzie zwiększenie zatrudnienia w firmach z sektora MSP biorąc zwłaszcza pod uwagę charakter działań jakie będą podejmowane tj. prac mających charakter wsparcia aktualnie funkcjonującej infrastruktury, szeroki program inwestycji zwłaszcza w zakresie planów strategicznych przyjmowanych przez Rząd RP, a oznaczających w dużej mierze zwiększenie środków wydatkowanych w sektorze budownictwa.

10. Wpływ na pozostałe obszary

środowisko naturalne
 sytuacja i rozwój regionalny
 inne: sektor gospodarki wodnej

demografia
 mienie państwowe

informatyzacja
 zdrowie

Omówienie wpływu

Zgodnie ze strategicznym planem adaptacji dla obszarów i sektorów wrażliwych na zmiany klimatu postuluje się przyjęcie nowego Prawa wodnego obejmującego prawne uregulowanie ekonomicznej rentowności użytkowania wody oraz stworzenie zachęt do zmniejszenia wodochłonności gospodarki. Polska jest krajem o stosunkowo małych zasobach wodnych, a efektywność ich użytkowania jest niska. Co więcej, w niektórych częściach Polski występują okresowo trudności w zaopatrzeniu w wodę. Stworzenie nowego, efektywnego systemu finansowania gospodarki wodnej oraz systemu bodźców finansowych kształtujących potrzeby wodne społeczeństwa i gospodarki, ma w tym obszarze znaczenie kluczowe, z uwagi na potrzeby sektora gospodarki wodnej w ramach adaptacji do zmian klimatu.

Postulowana regulacja pomoże w osiągnięciu i utrzymaniu dobrego stanu i potencjału wód i związanych z nimi ekosystemów. Jednocześnie postulowane zmiany powinny ukształtować politykę oszczędności w użytkowaniu wody. Przedłożony projekt ustawy – Prawo wodne także ustanawianie stref ochronnych ujęć wody z urzędu, a nie jak to miało do tej pory jedynie (nieobligatoryjnie) na wniosek właściciela ujęcia wody co dodatkowo powinno mieć pozytywny wpływ na ochronę środowiska, a przede wszystkim ochronę zdrowia ludzkiego.

11. Planowane wykonanie przepisów aktu prawnego

Planowanym terminem wejścia w życie ustawy jest 1 stycznia 2017 r. Zgodnie z założeniami dokumentu, jego implementacja

będzie oznaczała zmianę struktur organizacyjnych obecnie istniejącej władzy wodnej. Jednocześnie nowopowstałe instytucje będą opierać się głównie o zasób kadrowy regionalnych zarządów gospodarki wodnej, marszałków województw oraz starostwa powiatowe. Przewidywany w analizie wpływu rok „zerowy” jest równoznaczny z pełnym wprowadzeniem ustawy czyli stworzeniem funkcjonalnych struktur – 1 nowej jednostki (Państwowego Gospodarstwa Wodnego „Wody Polskie”).

12. W jaki sposób i kiedy nastąpi ewaluacja efektów projektu oraz jakie mierniki zostaną zastosowane?

Ewaluacja efektów reformy gospodarki wodnej w ujęciu zaprezentowanym w projekcie założeń będzie możliwa po około 5-6 latach od wejścia w życie nowej ustawy - Prawo wodne. W tym czasie będzie można ocenić, czy wprowadzone rozwiązania przyczyniły się zarówno do zwiększenia efektywności, skuteczności i sprawności działania administracji publicznej w obszarze gospodarki wodnej oraz czy wprowadzone rozwiązania prawno-finansowe przyczyniły się do polepszenia stanu wód i urządzeń wodnych oraz czy wpłynęły na przyspieszenia tempa inwestycji w gospodarce wodnej oraz zwiększenie udziału środków publicznych w tym procesie.

W ramach ewaluacji efektów *ex post* będzie możliwa ocena proponowanej regulacji pod względem: ilościowym – w zakresie kosztów zmian kadrowych oraz wypełnienia w tym aspekcie budżetu przewidzianego dla funkcjonowania nowych jednostek oraz jakościowym – opinie interesariuszy w tym w szczególności Jednostek Samorządu Terytorialnego, a także wojewódzkich funduszy ochrony środowiska w kwestii wpływu, jaki miała regulacja na ogólny poziom inwestycji w gospodarce wodnej.

W tym zakresie istotnym elementem ewaluacji efektów działania ministra właściwego do spraw gospodarki wodnej będzie zatwierdzanie sprawozdań finansowych oraz sprawozdań z działalności sporządzonych przez Państwowe Gospodarstwo Wodne „Wody Polskie” – państwową osobą prawną zgodnie z przepisami ustawy o rachunkowości. Minister właściwy do spraw gospodarki wodnej będzie także dokonywał wyboru podmiotu uprawnionego do badania sprawozdań finansowych zarządów dorzecza – państwowych osób prawnych.

Jednocześnie w okresie po 5 latach od zmiany instytucjonalnej w zakresie organizacji gospodarki wodnej nowy system zostanie przeanalizowany pod względem swojej efektywności przede wszystkim w zakresie środków finansowych pochodzących z budżetu państwa (dotacji), jakie są potrzebne dla funkcjonowania zarządów dorzecza.

W zakresie wojewódzkich funduszy ochrony środowiska i gospodarki wodnej wyznacznikiem przeprowadzenia ewaluacji będzie wysokość środków przeznaczanych przez te jednostki w zakresie gospodarki wodnej w perspektywie 10 lat od wprowadzenia reformy.

Jednocześnie oczekiwanym efektem pośrednim wprowadzenia nowej ustawy będzie realizacja inwestycji w ramach nowej perspektywy finansowej (a co za tym idzie także możliwości ewaluacji *ex post* jej wprowadzenia) zakłada się także: renowację bądź przebudowę 70 budowli piętrzących oraz 20 zbiorników suchych, jednocześnie w ramach prowadzonych prac budowlanych zakłada się także przebudowę lub budowę co najmniej 135 km obwałowań.

Jako efekt projektu można także uznać prace w korytach rzek (prace utrzymaniowe polegające głównie na przebudowie urządzeń hydrotechnicznych oraz pogłębianiu koryta) na odcinkach o łącznej długości 205 km.

W ramach ewaluacji *ex-post* planuje się także przeprowadzenie analizy kosztów ponoszonych przez środowisko a związanych z poborem wody przez poszczególne sektory. Powyższa analiza będzie sporządzona (zgodnie z harmonogramem Ramowej Dyrektywy Wodnej) w 2019 r. i też wtedy będzie przedstawiona wraz z wynikami wpływu poszczególnych sektorów. Będzie ona stanowić istotny element w związku z wprowadzonymi opłatami za pobór wód objętych aktualnie zwolnieniem, jednocześnie będzie przedstawiała analizę w zakresie zwrotu kosztów za korzystanie z zasobów wodnych dla poszczególnych sektorów, w tym za usługi wodne.

13. Załączniki (istotne dokumenty źródłowe, badania, analizy itp.)

- 1) Melioracje wodne w zakresie rolnictwa.
- 2) Tabele – przychodów i kosztów powoływanych instytucji (rachunek gospodarki wodnej) – zał. 2a, 2b, 2c.
- 3) Oszacowanie realnych kosztów w zakresie potrzeb gospodarki wodnej wynikających z dokumentów strategicznych.
- 4) Szacowana wartość majątku (głównie infrastruktura gospodarki wodnej) w zarządzie PGW „Wody Polskie.
- 5) Oszacowane koszty funkcjonowania nowego systemu informatycznego.
- 6) Ustanawianie stref ochronnych ujęć wody.
- 7) Schemat 1 oraz Schemat 2 – zmiana adresatów środków pobieranych w związku z opłatami za usługi wodne.
- 8) Schemat 3 – przekształcenie organizacyjne w związku z planowaną reformą gospodarki wodnej.

Załącznik 1

Melioracje wodne w zakresie rolnictwa.

Zgodnie z ustawą z dnia 4 września 1997 r. o działach administracji rządowej (Dz. U. z 2007 r. Nr 65, poz. 437 z późn. zm.), melioracje, obejmujące swym zakresem wody istotne dla regulacji stosunków wodnych na potrzeby rolnictwa oraz urządzenia melioracji wodnych podstawowych i szczegółowych, są częścią działu rozwój wsi. Na podstawie rozporządzenia Prezesa Rady Ministrów z dnia 18 listopada 2011 r. (Dz. U. Nr 248, poz. 1486), działem tym kieruje Minister Rolnictwa i Rozwoju Wsi.

Zgodnie z aktualnie obowiązującą ustawą *Prawo wodne*, melioracje wodne polegają na regulacji stosunków wodnych w celu polepszenia zdolności produkcyjnej gleby, ułatwienia jej uprawy oraz na ochronie użytków rolnych przed powodzią. Urządzenia melioracji wodnych dzielą się na podstawowe i szczegółowe, w zależności od ich funkcji i parametrów.

Do urządzeń melioracji wodnych podstawowych zalicza się:

- 1) budowle piętrzące, budowle upustowe oraz obiekty służące do ujmowania wód,
- 2) stopnie wodne, zbiorniki wodne,
- 3) kanały, wraz z budowlami związanymi z nimi funkcjonalnie,
- 4) rurociągi o średnicy co najmniej 0,6 m,
- 5) budowle regulacyjne oraz przeciwpowodziowe,
- 6) stacje pomp, z wyjątkiem stacji wykorzystywanych do nawodnień ciśnieniowych

jeżeli służą ww. celom.

Przepisy dotyczące urządzeń melioracji wodnych podstawowych stosuje się odpowiednio do budowli wstrzymujących erozję wodną oraz do dróg dojazdowych niezbędnych do właściwego użytkowania obszarów zmeliorowanych oraz utrzymania urządzeń melioracji wodnych podstawowych.

Urządzenia melioracji wodnych podstawowych stanowią własność Skarbu Państwa i są wykonywane na jego koszt.

Do urządzeń melioracji wodnych szczegółowych zalicza się:

- 1) rowy wraz z budowlami związanymi z nimi funkcjonalnie,
- 2) drenowania,
- 3) rurociągi o średnicy poniżej 0,6 m,
- 4) stacje pomp do nawodnień ciśnieniowych,

- 5) ziemne stawy rybne,
  - 6) groble na obszarach nawadnianych,
  - 7) systemy nawodnień grawitacyjnych i ciśnieniowych
- jeżeli służą ww. celom.

Przepisy dotyczące urządzeń melioracji wodnych szczegółowych stosuje się odpowiednio do:

- 1) fitomelioracji oraz agromelioracji;
- 2) systemów przeciwoerozyjnych;
- 3) zagospodarowania zmeliorowanych trwałych łąk lub pastwisk;
- 4) zagospodarowania nieużytków przeznaczonych na trwałe łąki lub pastwiska.

Programowanie, planowanie, nadzorowanie wykonywania urządzeń melioracji wodnych szczegółowych na koszt Skarbu Państwa, urządzeń melioracji wodnych podstawowych oraz utrzymywanie urządzeń melioracji wodnych podstawowych należy do marszałka województwa. Marszałek województwa prowadzi również ewidencję wód istotnych dla rolnictwa, urządzeń melioracji wodnych oraz zmeliorowanych gruntów.

Marszałek województwa wykonuje również prawa właścicielskie w stosunku do wód publicznych stanowiących własność Skarbu Państwa, istotnych dla regulacji stosunków wodnych na potrzeby rolnictwa, służących polepszeniu zdolności produkcyjnej gleby i ułatwieniu jej uprawy.

Powyższe zadania marszałkowie województw realizują jako zadania z zakresu administracji rządowej.

W imieniu marszałka województwa powyższe zadania realizuje powołany przez niego wojewódzki zarząd melioracji i urządzeń wodnych.

Najważniejszymi zadaniami z zakresu utrzymania wód i urządzeń wodnych prowadzonymi przez WZMiUW były:

- remonty i bieżąca konserwacja wałów przeciwpowodziowych,
- utrzymanie innych urządzeń melioracji wodnych podstawowych (kanały, stopnie wodne, zbiorniki wodne itp.),
- remonty budowli regulacyjnych,
- bieżąca konserwacja koryt rzek,
- udrażnianie koryt rzek,
- utrzymanie pompowni melioracyjnych.

Zadania związane z gospodarowaniem wodami realizowane są przez marszałków województw, w ramach zadań utrzymaniowych w odniesieniu do cieków, wobec których wykonują oni prawa właścicielskie w imieniu Skarbu Państwa oraz urządzeń melioracji wodnych podstawowych.

Postulowana zmiana będzie miała na celu przeniesienie obowiązków wykonywanych przez Marszałków województw (z zakresu administracji rządowej), w szczególności wobec urządzeń melioracyjnych aktualnie klasyfikowanych jako podstawowe jak również wobec cieków naturalnych wobec, których marszałkowie województw wykonują prawa właścicielskie w imieniu Skarbu Państwa. Zgodnie z postulowaną regulacją zmianie ulegnie terminologia używana wobec urządzeń melioracyjnych jak i obecnie funkcjonujący, podział wydzielający wody istotne dla regulacji stosunków wodnych na potrzeby rolnictwa.

Zbliżony do obecnego podział nie funkcjonuje w krajach – członkach Unii Europejskiej porównywalnych wielkością do Polski jak i nie znajduje odzwierciedlenia w Ramowej Dyrektywie Wodnej (RDW). Postulowana zmiana poprawi sposób zarządzania wodami na terenie Polski przez przekazanie w administrację jednego, rządowego podmiotu, gospodarującego na wodach i gruntach pokrytych wodami tj. obejmie wody oraz urządzenia melioracji wodnych aktualnie administrowane przez jednostki podległe marszałkom województw – wojewódzkim zarządom melioracji i urządzeń wodnych (tab. 1).

Tab. 1. Wody istotne dla rolnictwa i urządzenia melioracji wodnych. – stan ilościowy na dzień 31.12.2014 r. oraz rozmiar urządzeń objętych utrzymaniem w 2014 r. (dane: MRiRW).

Wyszczególnienie	Jednostka	Ogółem wg ewidencji	W tym objęte utrzymaniem	
Cieki naturalne	km	68 641	35 146	51%
w tym cieki uregulowane	km	43 331	26 954	62%
Kanały	km	6 443	4 601	71%
Wały przeciwpowodziowe	km	8 449	7 683	91%
Obszar chroniony wałami przeciwpowodziowymi	ha	1 088 393	1 040 674	96%
Stacje pomp	szt.	582	552	95%

Nowa regulacja będzie miała na celu lepszą regulację i zarządzanie zasobami wodnymi w tym poprawę warunków prowadzenia produkcji rolniczej oraz minimalizację skutków występowania ekstremalnych zjawisk pogodowych i ich następstw w postaci powodzi oraz susz. Traktowanie

terenów pokrytych wodami łącznie, bez tworzenia sztucznego w dużej mierze podziału umożliwi zracjonalizowanie ponoszonych wydatków i ich standaryzację. Ustanowienie jednej instytucji zarządzającej w systemie zlewniowym na terenie całej Polski umożliwi podejmowanie działań strategicznych zarówno z zakresu inwestycji o znaczącym zasięgu terytorialnym, ale także te o znaczeniu regionalnym. Nowy system administracyjny umożliwi ponadto lepsze, pod względem operacyjnym, wykorzystanie zasobów o charakterze regionalnym. Nowe jednostki o charakterze regionalnym – zarządy zlewni oraz nadzory wodny – wyszczególnione w projekcie ustaw, a przede wszystkim wpływ przedstawicieli samorządu terytorialnego dodatkowo wzmocnią politykę inwestycyjną nie tylko na poziomie centralnym, ale także regionalnym. Powinno mieć to bezpośredni i pozytywny wpływ na funkcjonowanie systemów melioracyjnych o charakterze rolniczym.

Środki przeznaczone na utrzymywanie obecnych urządzeń melioracji wodnych podstawowych i wód istotnych dla rolnictwa wydają się cały czas niewystarczające, biorąc zwłaszcza pod uwagę rozwój gospodarczy Polski. Zgodnie z informacjami publikowanymi przez Ministra Rolnictwa i Rozwoju Wsi, potrzeby wynikające tylko z deklaracji służb melioracyjnych na poziomie województw sięgają 900 mln zł rocznie, przy budżecie na poziomie 350-400 mln zł.

Pomimo wzrostu wydatków (z rezerwy celowej Ministra Rolnictwa i Rozwoju Wsi) w budżecie państwa na rok 2016 o blisko 50 mln zł, przeznaczone środki w obecnej strukturze funkcjonowania nie będą wystarczające. W związku z powyższym koniecznej jest zwiększenie poziomu finansowania w zakresie działań wykonywanych w ramach utrzymania i inwestycji dotyczących urządzeń melioracji wodnych. Odpowiedni poziom opłat za usługi wodne powinien zwiększyć poziom inwestycji w tym zakresie.

Spośród prowadzonych przedsięwzięciach melioracyjnych, większość była realizowana przy współudziale środków w ramach Programu Rozwoju Obszarów Wiejskich na lata 2007-2013 w działaniu *Poprawianie i rozwijanie infrastruktury związanej z rozwojem i dostosowywaniem rolnictwa i leśnictwa przez gospodarowanie rolniczymi zasobami wodnymi*, w ramach tego programu wydano ponad 600 decyzji przyznających kwotę 1,72 mld zł. Spośród tych decyzji do końca II kwartału 2015 r. wykonano ponad 400 inwestycji o wartości 874 mln zł, miały one na celu przede wszystkim wykonanie lub zmodernizowanie:

- 315 km wałów przeciwpowodziowych
- 148 km kanałów
- 674 km kształtowania koryt cieków naturalnych
- 48 stacji pomp
- 17 zbiorników wodnych o objętości 10,5 mln m³
- 356 budowli piętrzących, budowli upustowych, stopni wodnych

- 6645 ha regulacji stosunków wodnych (melioracje szczegółowe), w tym 599 ha powierzchni nawadnianej.

Jednocześnie mając powyższe na uwadze należy podkreślić, że perspektywa finansowa obejmująca 2014-2020 nie przewiduje w ramach Programu Rozwoju Obszarów Wiejskich (PROW) realizowania zadań związanych z melioracjami wodnymi.

Brak zaplanowanych środków w nowej perspektywie PROW dodatkowo uzasadnia konieczność ustanowienia nowego systemu finansowania zadań z zakresu inwestycji związanych z melioracjami wodnymi. Bez odpowiedniego zaplecza finansowego a przede wszystkim wobec potrzeb, które pozostają do zrealizowania, brak takich środków będzie oznaczał regres urzędów aktualnie funkcjonujących.

Powstanie Państwowego Gospodarstwa Wodnego „Wody Polskie” przy odpowiednim zapleczu finansowym powinno umożliwić odpowiedni poziom inwestycji zachowując jednocześnie zgodność tych inwestycji z Ramową Dyrektywą Wodną (RDW). Według danych publikowanych przez Główny Urząd Statystyczny (2014 r.) powierzchnie użytków rolnych z urządzeniami wymagającymi odbudowy lub modernizacji sięgają 1.469,7 tys. ha, z czego grunty orne stanowią 874,2 tys. ha. Przy takim zakresie potrzeb i potencjalnych inwestycji nie jest możliwa ich realizacja bez dodatkowej, poza budżetową, partycypacji finansowej.

Załącznik nr 3 Oszacowanie realnych kosztów w zakresie potrzeb gospodarki wodnej

Informacje ogólne (podstawy i zasady opracowania kosztów):

W związku z opracowywanym projektem ustawy – Prawo wodne przeprowadzono wstępne oszacowanie kosztów finansowania gospodarki wodnej. Przeprowadzone szacowanie zostało oparte przede wszystkim o potrzeby wykazane w związku z przygotowanymi planami zarządzania ryzykiem powodziowym, koszty stałe wynikające z utrzymania pracowników oraz infrastruktury potrzebnej dla tych pracowników jak i środki potrzebne na nowe wynagrodzenia

w związku z przejściem obowiązków aktualnie wykonywany przez jednostki samorządu terytorialnego.

Wydatki osobowe (koszty pracy, koszty ogólne funkcjonowania jednostek):

Zmiany przeznaczone na wynagrodzenia pracowników dotyczy wielkości zatrudnienia (w związku z przejściem zadań wojewódzkich zarządów melioracji i urządzeń wodnych planuje się zwiększenie ilości etatów „Wód polskich” z ok. 3.060 do 6.192) oraz ujednoczenia wynagrodzeń (w związku z niższymi poborami pracowników aktualnie zatrudnionych w administracji rządowej) do przeciętnego wynagrodzenia na poziomie ok. 4.200 zł/ miesięcznie brutto.

Tabela 1. Zapotrzebowanie w zakresie wynagrodzeń w gospodarce wodnej.

Rodzaj jednostki	Ilość przypisanych etatów przeliczeniowych	Przewidziane środki w tys. zł (ustawa w roku 2016, - bez pochodnych).	Koszt wynagrodzeń	Pochodne od wynagrodzeń
Ministerstwo Środowiska	110*	142.717 tys. zł	328.537 tys. zł	41.527 tys. zł
Państwowe Gospodarstwo Wodne „Wody Polskie”	3.060			
Nowe etaty	3.132	nie dotyczy		

*zwiększono o 5 etatów w związku z przejściem nadzoru nad ustawą o zbiorowym zaopatrzeniu w wodę i odprowadzanie ścieków (o kwotę 480 tys. zł w stosunku do limitu)

Utrzymanie bieżące jednostek (z wyłączeniem środków przeznaczanych na wynagrodzenia):

Jednocześnie w ramach środków wydatkowanych i klasyfikowanych jako wydatki bieżące jednostek budżetowych w planie budżetu państwa na rok 2016 zapisano kwotę przekraczającą 260 mln zł (wydatki KZGW, RZGW oraz Ministerstwa Środowiska), w tej kwocie mieszczą się także wynagrodzenia pracowników Po zwiększeniu ilości pracowników nowych jednostek o zatrudnionych w jednostkach samorządu terytorialnego (i przy założeniu pozyskania

nieruchomości z zasobu skarbu państwa) można stwierdzić zwiększenie tej kwoty, zarówno ze względu na konieczność utrzymania majątku nowych, przejmowanych jednostek a przede wszystkim podejmowanie inwestycji o charakterze bieżącym (zgodnie z załączonym szacowanym rachunkiem gospodarki wodnej). Jednocześnie podstawowym, wykorzystywanym zasobem nieruchomości będą siedziby aktualnych zarządów zlewni i nadzorów wodnych, zaś w przypadku siedzib centralnych dla regionów/ województw pozostanie kwestia ewentualnego wykorzystania nieruchomości aktualnie użytkowanych przez marszałków województw.

W zakresie wskazanych powyżej środków, dla celów opracowania planów zarządzania ryzykiem powodziowym koszt remontów posiadanego przez rzgw majątku określono na 180,94 mln zł/ rocznie, uwzględniając infrastrukturę przejmowaną od marszałków województw kwota ta wzrasta do ok. 204,88 mln zł/ rocznie. Poza wymienionymi wraz z wypełnieniem inwestycji zawartych dokumentach strategicznych związanych z gospodarką wodną (po wypełnieniu całości planowanych inwestycji, utrzymanie majątku może kosztować dodatkowo ok. 180 mln zł).

Inwestycje planowane do realizacji (bez uwzględnienia środków zagranicznych):

Zgodnie z planami zarządzania ryzykiem powodziowym, przygotowanymi na potrzeby bezpieczeństwa powodziowego obywateli przedłożono szereg potrzeb inwestycyjnych zarówno technicznych jak i nietechnicznych. Zgodnie z tymi dokumentami oszacowano koszty odpowiednio w 6-letnim cyklu planistycznym jak i kolejne potrzeby w zakresie inwestycji na terenie Polski.

Dorzecze Odry :

Pierwszy cykl planistyczny (2016-2021) 6,245 mld zł

Inwestycje buforowe (2016-2021) – przewidziane w pierwszym cyklu – 3,38 mld zł

Następne cykle planistyczne (2022-...) 3,4 mld zł

roczny budżet remontowy – 88,16 mln zł.

Dorzecze Wisły:

Pierwszy cykl planistyczny (2016-2021) 5,398 mld zł

Inwestycje buforowe (2016-2021) – przewidziane w pierwszym cyklu planistycznym – 3,38 mld zł

Następne cykle planistyczne (2022-...) 9,24 mld zł

roczny budżet remontowy – 116,72 mln zł.

Dorzecze Pregoty:

Planowane działania nietechniczne – 1,75 mln zł

Łącznie:

Pierwszy cykl planistyczny (2016-2021) ok 11,64 mld zł

Inwestycje buforowe (2016-2021) 6,76 mld zł

Następne cykle planistyczne (2022-...) ok. 12,64 mld zł

Poza wymienionymi inwestycjami z zakresu Planów Zarządzania Ryzykiem Powodziowym, do wypełnienia pozostaną także inwestycje środowiskowe wynikające z Programu Wodno-Środowiskowego Kraju oraz aktualizacji Planów Gospodarowania Wodami, w tym przede wszystkim inwestycje mające na celu osiągnięcie celów środowiskowych wynikających z tych dokumentów. Zakładany poziom opłat z tytułu pobieranej wody będzie umożliwiał przede wszystkim realizację zadań strategicznych, wynikających z przyjętych dokumentów. Realizacja zadań o charakterze buforowym będzie możliwa tylko w przypadku pozyskania większej od oczekiwanej ilości środków.

W zakresie kosztów należy podkreślić, że wskazane inwestycje nie uwzględniają licznych potrzeb wynikających głównie z zapotrzebowania zgłaszanego aktualnie przez użytkowników urządzeń melioracji wodnych podstawowych i szczegółowych. Środki aktualnie przeznaczane na melioracje podstawowe i szczegółowe w formie dotacyjnej (w roku 2016 ok. 371,9 mln zł) są znacząco niższe od deklarowanych potrzeb (ok. 900 mln zł/rocznie). W związku z przejściem znaczącej części zadań przez jednostkę od aktualnie wykonujących te zadania marszałków wskazana powyżej kwota może ulec zmianie.

Załącznik nr. 4

Szacowana wartość majątku (głównie infrastruktura gospodarki wodnej) w zarządzie PGW „Wody Polskie”.

Sumaryczne zestawienia majątku RZGW oraz ZMIUW na obszarach dorzeczy Odry i Wisły.

W związku z opracowanym na potrzeby planów zarządzania ryzykiem powodziowym zestawieniem majątku aktualnie znajdujące się w zarządzie marszałków województw oraz regionalnych zarządów gospodarki wodnej oszacowano wstępną wartość majątku jakim będzie administrowało Państwowe Gospodarstwo Wodne „Wody Polskie”.

Zgodnie z szacunkowymi danymi, wartość całościowa majątku jest szacowana na kwotę ok. 34,907 mld zł. Postulowana zmiana będzie miała także na celu ujednoczenie kosztów, które aktualnie rozkładają się na kilka instytucji.

Tabela nr 1. Sumaryczne zestawienie majątku RZGW na obszarze dorzecza Odry

Lp.	Kategoria	Wartość początkowa	Roczne koszty remontów
		(tys. zł)	(tys. zł)
1	Budowle regulujące	8 581 337	68 651
2	Jazy	756 162	1 890
3	Kanały i cieki	1 091 917	3 640
4	Pompownie	37 232	372
5	Poldery przeciwpowodziowe, suche zbiorniki przeciwpowodziowe	160 135	400
6	Wały przeciwpowodziowe wraz z obiektami związanymi z nimi funkcjonalnie	149 993	375
7	Zbiorniki retencyjne posiadające rezerwę powodziową	493 681	1 234
8	Elektrownie	52 738	703
Suma		11 323 194	77 266

Źródło: Opracowanie na podstawie Planów Zarządzania Ryzykiem Powodziowym

Tabela nr 2. Sumaryczne zestawienie majątku RZGW na obszarze dorzecza Wisły

Lp.	Kategoria	Wartość początkowa	Roczne koszty remontów
		(tys. zł)	(tys. zł)
1	Budowle regulujące	9 806 621	78 453
2	Bulwary	163 237	1 306
3	Jazy	1 469 956	3 675
4	Kanały i cieki	333 400	1 111
5	Pompownie	131 183	1 312
6	Wały przeciwpowodziowe wraz z obiektami związanymi z nimi funkcjonalnie	962 483	2 406

Lp.	Kategoria	Wartość początkowa	Roczne koszty remontów
		(tys. zł)	(tys. zł)
7	Wrota przeciwpowodziowe	7 426	74
8	Zbiorniki retencyjne posiadające rezerwę powodziową	3 033 856	7 585
9	Elektrownie	568 860	7 585
10	Pochylnie, baza postojowa	67 213	168
Suma		16 544 235	103 675

Źródło: Opracowanie na podstawie Planów Zarządzania Ryzykiem Powodziowym

Sumaryczne zestawienia majątku WZMiUW na obszarze dorzecza Odry, Wisły i Pregoly

Tabela nr 3. Sumaryczne zestawienie majątku WZMiUW na obszarze dorzecza Odry

Lp.	Kategoria	Wartość początkowa	Roczne koszty remontów
		(tys. zł)	(tys. zł)
1	Kanały i ciekі	1 002 765	3 343
2	Pompowanie	106 272	1 063
3	Wały przeciwpowodziowe wraz z obiektami związanymi z nimi funkcjonalnie	2 293 191	5 733
4	Zbiorniki retencyjne posiadające rezerwę powodziową	303 427	759
Suma		3 705 655	10 897

Źródło: Opracowanie na podstawie Planów Zarządzania Ryzykiem Powodziowym

Tabela nr 4. Sumaryczne zestawienie majątku WZMiUW na obszarze dorzecza Wisły

Lp.	Kategoria	Wartość początkowa	Roczne koszty remontów
		(tys. zł)	(tys. zł)
1	Obwałowania przeciwpowodziowe	2 030 000	5 076
2	Stacje pomp	399 000	3 991
3	Zbiorniki	200 000	499
4	Inne	696 000	3 481
Suma		3 326 000	13 048

Źródło: Opracowanie na podstawie Planów Zarządzania Ryzykiem Powodziowym

Tabela nr 5. Sumaryczne zestawienie majątku WZMiUW na obszarze dorzecza Pregoly

Lp.	Kategoria	Wartość początkowa	Roczne koszty remontów
		(tys. zł)	(tys. zł)
1	Wały przeciwpowodziowe	651	2
2	Stacje pomp	4 822	48
3	Zbiorniki	2 230	6
4	Inne	27	0
Suma		7 730	56

Źródło: Opracowanie na podstawie Planów Zarządzania Ryzykiem Powodziowym

Załącznik 5. Oszacowane koszty funkcjonowania nowego systemu informacyjnego gospodarowania wodami.

W związku z powołaniem jednego, całościowego rejestru, który objąłby swoim zasięgiem teren całego kraju, planowane jest stworzenie systemu w pełni operacyjnego, umożliwiającego sprawne i rzetelne gromadzenie, przetwarzanie i udostępnianie danych. Nowopowstający system oznaczałby konieczność ujednoczenia zasobów posiadanych aktualnie przez administrację rządową (Prezesa KZGW, regionalne zarządy gospodarki wodnej) oraz administrację samorządową (głównie ewidencje znajdujące się w administracji marszałków województwa, dane z innych źródeł – starostwa, spółki wodne).

Z uwagi na cel naczelny jakim jest osiągnięcie interoperacyjności w zarządzaniu danymi, w tym utworzenie docelowo jednej, funkcjonalnej bazy danych zadanie oznacza konieczność integracji kilku systemów prowadzenia ewidencji. Koszty utworzenia takiej bazy oszacowano w oparciu o obecnie posiadane zasoby, przy założeniu ich wzmocnienia wraz z przejściem kolejnych informatycznych baz danych.

Dla sprawniejszego pod względem operacyjnym zarządzania danymi, planuje się przygotowanie Systemu Informacyjnego Gospodarowania Wodami, który uwzględniałby dane z zakresu EGiB (ewidencji gruntów i budynków) gromadzonych także centralnie i udostępnianych z Centralnego Repozytorium ZSIN (Zintegrowanego Systemu o Nieruchomościach – realizowanego przez GUGIK w ramach POIG 2007-2013, w ramach 7 osi (faza I) oraz w ramach POPC 2.1 (faza II).

Orientacyjny koszt budowy Systemu Informacyjnego Gospodarowania Wodami (SIGW) w ramach projektu ISOK, przygotowany na podstawie oferty przetargowej wyniósł ok. 25,543 mln zł.

(nazwy odpowiadają komponentom projektowym – przyjętym w sierpniu 2015 r.)

Tabela nr 1. Szacowany koszt utworzenia nowego systemu.

1. Programy komputerowe – licencje oraz programy opracowywane w ramach Zamówienia:			
Lp	Komponent	Kwota	suma
Węzeł Jednostka Centralna (SIGW)			
1	SIGW	899 256,00	
2	Hydroportal	899 256,00	
3	Portale regionalne	899 256,00	
4	Portal Katastru Wodnego (krajowy)	899 256,00	
5	Portale Katastru Wodnego (regionalne)	899 256,00	
6	E-learning	38 991,00	
7	CMS	454 672,00	
8	DMS	241 203,00	
9	Bazy danych	1 110 936,00	
10	Szyna ESB	864 567,00	
11	Systemy GIS	655 974,00	
2	Repozytoria danych	1 110 936,00	
13	Systemy operacyjne	725 210,00	

14	BPMS	812 907,00	
15	IAM	914 628,00	
16	Dodatkowe komponenty	1 492 108,00	
	Suma:		12 918 412,00
Węzeł ISOK: Centrum zapasowe			
1	SIGW	899 256,00	
2	Hydroportal	899 256,00	
3	Portale regionalne	899 256,00	
4	Portal Katastru Wodnego (krajowy)	899 256,00	
5	Portale katastru wodnego (regionalne)	899 256,00	
6	E-learning	19495,5	
7	CMS	207840,5	
8	DMS	120601,5	
9	Bazydanych	650793	
10	Szyna ESB	320784	
11	Systemy GIS	327987	
12	repozytoriadanych	650793	
13	SystemyOperacyjne	418940	
14	BPMS	406453,5	
15	IAM	457314	
16	Dodatkowe	830555	
	Suma		8 907 837,00
Doposażenie PGW WP			302 705,00
I. Komponenty architektury fizycznej:			
Węzeł Jednostka Centralna: Centrum zapasowe			124 599,50
Węzeł Jednostka Centralna(SIGW)			230 626,00
Doposażenie PGW WP			723 978,00
II. Dokumentacja :			
Dokumentacja			2 335 256,5
Suma całkowita			25 543 414

Poza wymienionymi kosztami funkcjonalnego startu programu służącego do zintegrowania systemu zarządzania danymi w gospodarce wodnej zakłada się koszty. Wskazuje on koszt utrzymania systemu na poziomie ok. 2,57 mln zł/rocznie. Dodatkowo (poza wskazanymi środkami), z uwagi na

operacyjny charakter kompetencji Państwowego Gospodarstwa Wodnego „Wody Polskie” w zakresie wydawania pozwoleń wodnoprawnych i przejęcia części kompetencji aktualnie wykonywanych przez Starostów większość pracowników wykonujących zadania istotne dla kształtu nowego katastru wodnego będzie stanowiło zasób kadrowy nowej, państwowej osoby prawnej.

Jednocześnie zgodnie z aktualnym stanem zatrudnienia (styczeń 2016) w regionalnych zarządach gospodarki wodnej kwestiami dotyczącymi katastru zajmują się odpowiednio ok. 33 osoby, jednocześnie w zakresie ich aktualnych obowiązków kwestie związane nie tylko z katastrem wodnym. W zakresie nowej jednostki – Państwowego Gospodarstwa Wodnego „Wody Polskie” planuje się zatrudnienie na podobnym poziomie przy jednoczesnym udostępnieniu dostępu do tej bazy pozostałym pracownikom, zgodnie z zakresem ich zadań.

Załącznik nr 6. – Ustanawianie stref ochronnych ujęć wody.

Strefy ochronne ujęć i źródeł wody według ustawy – Prawo wodne z 1974 r. były ustanawiane z urzędu, na koszt właścicieli, w drodze decyzji administracyjnych wydawanych przez starostów albo wojewodów. Ustawa – Prawo wodne z 2001 r. dokonała zmian w tym zakresie. Strefy ochronne ujęć wody obejmujące wyłącznie teren ochrony bezpośredniej są aktualnie ustanawiane w drodze decyzji przez organ właściwy do wydania pozwolenia wodnoprawego. Strefy ochronne obejmujące zarówno teren ochrony bezpośredniej oraz teren ochrony pośredniej ustanawia, w drodze aktu prawa miejscowego, dyrektor regionalnego zarządu gospodarki wodnej. Wprowadzono także zasadę ustanawiania stref ochronnych na wniosek, nie przewidując ustanawiania stref ochronnych ujęć wody z urzędu. Zniesiono więc prawny obowiązek chronienia ujęć wody przy pomocy stref ochronnych, pozostawiając decyzję w tym zakresie właścicielowi ujęcia wody. Odejście od ustanawiania stref ochronnych obejmujących teren ochrony bezpośredniej oraz teren ochrony pośredniej w drodze decyzji administracyjnej na rzecz ich ustanawiania w drodze aktu prawa miejscowego, wynikało z tego, że regulacje skutkujące ograniczeniem prawa własności nieruchomości, powinny być, co do zasady, wprowadzane przepisami prawa – w tym przypadku prawa miejscowego, a nie decyzją administracyjną. Konsekwencją tego jest wprowadzenie obowiązku odszkodowawczego z tytułu ograniczenia lub wyłączenia możliwości z korzystania z nieruchomości w dotychczasowym zakresie, w skutek wejścia w życie aktu prawa miejscowego, w szczególności ustanawiającego strefę ochronną. Obowiązek odszkodowawczy został nałożony na właściciela ujęcia wody. Akty prawa miejscowego podlegają procedurze konsultacji społecznych. Akty prawa miejscowego są ponadto ogłaszane w dziennikach urzędowych wojewodów, co oznacza, że treść aktów normatywnych ustanawiających strefy ochronne jest dostępna dla szerokiego kręgu odbiorców.

Aktualnie strefy ochronne ujęć wody są ustanawiane na wniosek właściciela ujęcia wody i jako takie nie mają charakteru obligatoryjnego, co oznacza, że może dojść do sytuacji, w której ujęcie wody powinno być chronione przez ustanowienie strefy ochronnej, a jego właściciel nie jest zainteresowany ustanowieniem takiej strefy.

Wymagania dotyczące potrzeby ustanowienia stref ochronnych ujęć określa się w dokumentacji hydrogeologicznej. Warunki ochrony ujęć wód określane w decyzjach administracyjnych lub rozporządzeniach ustalane są w szczególności w oparciu o w/w dokumentację.

Po wejściu w życie ustawy – Prawo wodne z 2001 r. kwestia stref ochronnych ujęć wody obejmujących teren ochrony bezpośredniej oraz teren ochrony pośredniej nastroczała wiele problemów natury prawnej i faktycznej, wynikających zarówno ze zmiany formy prawnej jak i merytorycznych niezgodności dotychczasowych stref ochronnych z przepisami nowej ustawy. Szczególnym utrudnieniem była procedura dokonywania zmian w zakresie treści uregulowań w strefach ochronnych ustanowionych na podstawie ustawy – Prawo wodne z 1974 r., gdyż dokonywano zmian treści decyzji przy pomocy aktów prawa miejscowego.

W toku prac nad nowelizacją ustawy – Prawo wodne z 2011 r., na etapie prac parlamentarnych, dokonano wprowadzenia przepisu stanowiącego o wygaśnięciu z dniem 31 grudnia 2012 r. stref ochronnych ujęć wody ustanowionych przed dniem 1 stycznia 2002 r., to jest przed dniem wejścia w życie obowiązującego Prawa wodnego. Uzasadnieniem poprawki był fakt, że w obrocie prawnym znajdowały się zarówno strefy ochronne ujęć wody ustanawiane przed dniem 1 stycznia 2002 r. w drodze decyzji, a w szczególności strefy ochronne ujęć wody posiadające teren ochrony bezpośredniej oraz teren ochrony pośredniej ustanawiane w drodze decyzji wojewodów, jak również strefy ochronne ujęć wody ustanawiane na podstawie obowiązującej ustawy – Prawo wodne. Na skutek wejścia w życie nowej ustawy – Prawo wodne, która zawiera w dużej mierze odmienne regulacje w zakresie stref ochronnych ujęć wody, a w szczególności przypisuje kompetencję do

ustanawiania stref ochronnych posiadających teren ochrony bezpośredniej oraz teren ochrony pośredniej dyrektorom regionalnych zarządów gospodarki wodnej w drodze aktów prawa miejscowego, system prawny w tym obszarze wymaga uspoźnienia. Mając na uwadze fakt, iż zasadnicza część stref ochronnych ustanowionych w drodze decyzji przed dniem 1 stycznia 2002 r. (czyli na podstawie Prawa wodnego z 1974 r.) zawierała nakazy, zakazy i ograniczenia niezgodne z Prawem wodnym albo wymagające zmiany z przyczyn merytorycznych, dyrektorzy regionalnych zarządów gospodarki wodnej wprowadzali w tych strefach zmiany w drodze aktów prawa miejscowego. Istnieją więc liczne przypadki, w których katalog nakazów, zakazów i ograniczeń określonych dla strefy ochronnej trzeba odczytywać zarówno z decyzji administracyjnej jak i z rozporządzenia dyrektora regionalnego zarządu gospodarki wodnej. Sytuacja taka rodziła zasadnicze problemy prawne i praktyczne, których nie udało się w całości wyeliminować przez wprowadzanie przepisów przejściowych w tej materii w 2001 oraz 2003 r. Brakowało także w tej dziedzinie ugruntowanej linii orzeczniczej. Usunięcie z obrotu prawnego stref ochronnych ujęć wody ustanowionych przed dniem wejścia w życie nowego Prawa wodnego, wraz z zaproponowanym adekwatnym okresem *vacatio legis*, miało spowodować uporządkowanie stanu prawnego w tej dziedzinie oraz wykluczyć zasadnicze wątpliwości co do obowiązywania na danym terenie stref ochronnych ustanowionych decyzjami.

W Polsce funkcjonuje ponad 11 tysięcy czynnych ujęć wody wykorzystywanych do zaopatrzenia w wodę do spożycia przez ludzi (dane przygotowane na podstawie informacji przekazywanych przez organy Państwowej Inspekcji Sanitarnej do Systemu Monitoringu Jakości Wody Przeznaczonej do Spożycia przez Ludzi za rok 2014). Woda wykorzystywana do zbiorowego zaopatrzenia ludności w 2013 r. w 71,1% pochodziła z ujęć podziemnych i w 28,9% z ujęć powierzchniowych.

Liczba stref ochronnych (obejmujących teren ochrony bezpośredniej i pośredniej) ustanowionych aktami prawa miejscowego przez dyrektorów regionalnych zarządów gospodarki wodnej wynosi – 370, które stanowią powierzchnię 4003,3164 km² (stan na 8 lutego 2016 r.). Liczba stref ochronnych obejmujących wyłącznie teren ochrony bezpośredniej ustanawianych w drodze decyzji przez organ właściwy do wydania pozwolenia wodnoprawnego wynosi – 4255 (stan na 8 lutego 2016 r.).

Opracowywany projekt ustawy – Prawo wodne ma za zadanie zmianę nieefektywnego systemu zarządzania gospodarką wodną w Polsce. W ramach prac nad nową ustawą – Prawo wodne rozważona została rekomendacja zawarta w *Analizie uwarunkowań dla prowadzenia skutecznej ochrony zasobów wodnych ujęć wód podziemnych zbiorowego zaopatrzenia, po zniesieniu obowiązku ustanawiania stref ochronnych*; PIG, Warszawa 2009 w zakresie ustanawiania stref ochronnych ujęć wody zarówno na wniosek jak i z urzędu, w celu połączenia zalet obu systemów. Jednocześnie w związku już istniejącymi strefami ochronnymi, zakłada się powstanie ok. 2.100 nowych stref. Jest to górna wysokość, biorąc pod uwagę znaczącą ilość stref już istniejących. Jednocześnie zakres kosztowy oparto w tym wypadku o wysokość wydatków jakie będą ponoszone na dokumentację, przy zastrzeżeniu, że sama jej wielkość (zarówno strefy jak i przedmiotowej dokumentacji) jest niemożliwa do szczegółowej oceny z uwagi na różnice w warunkach hydrologicznych oraz hydrogeologicznych występujących na terenie Polski jak i samą charakterystykę stref. Część z krajów ustanawiających strefy ochronne, w celu koordynacji tego procesu powoływało Narodowe Programy dla realizacji tego zadania. Zgodnie z obliczeniami i analizami realizowanymi w celu oceny tego zjawiska (dane za 2004 r.) przeprowadzenie tego typu programu tylko w zakresie określenia potrzeb ustanowienia stref oznaczałoby wydatek rządu 44 mln zł. Wobec powyższego, znaczącego kosztu, proces ustanawiania stref, a co za tym idzie wymaganej dokumentacji i procedury administracyjnej został ograniczony do niezbędnego minimum.

1	2	3	4	5	6	7
Rodzaj opłaty	Rodzaj wód	Stawka z ustawy [zł]	Jednostka miary	Podstawa wymiaru opłaty	Wysokość opłaty [mln zł]	Wysokość efektywna opłaty [mln zł]
Wydobywanie węgla kamiennego i węgla brunatnego (Ilgitu) - PKD - 5	Powierzchniowa	0,35	mln m ³	3,5	1,23	0,98
	Podziemna	0,70	mln m ³	5,9	4,13	3,30
Pozostałe górnictwo i wydobywanie - PKD - 8	Powierzchniowa	0,35	mln m ³	6,4	2,24	1,79
	Podziemna	0,70	mln m ³	1,3	0,91	0,73
Produkcja artykułów spożywczych - PKD - 10	Powierzchniowa	0,35	mln m ³	4,2	1,47	1,18
	Podziemna	0,70	mln m ³	66,3	46,41	37,13
Produkcja napojów - PKD - 11	Powierzchniowa	4,10	mln m ³	2,8	11,48	9,18
	Podziemna	8,20	mln m ³	22,3	182,86	146,29
Produkcja wyrobów tekstylnych - PKD - 13	Powierzchniowa	0,35	mln m ³	0,6	0,21	0,17
	Podziemna	0,70	mln m ³	3	2,10	1,68
Produkcja odzieży - PKD - 14	Powierzchniowa	0,35	mln m ³	0	0	0,00
	Podziemna	0,70	mln m ³	0,4	0,28	0,22
Produkcja skór i wyrobów za skór wyprawionych - PKD - 15	Powierzchniowa	0,35	mln m ³	0,2	0,07	0,06
	Podziemna	0,70	mln m ³	0,4	0,28	0,22
Produkcja wyrobów z drewna oraz korka, z wyłączeniem mebli; produkcja wyrobów ze słomy i materiałów używanych do wyplatania - PKD - 16	Powierzchniowa	0,35	mln m ³	2,7	0,95	0,76
	Podziemna	0,70	mln m ³	2,8	1,96	1,57
Produkcja papieru i wyrobów z papieru - PKD - 17	Powierzchniowa	1,05	mln m ³	75,9	79,70	63,76
	Podziemna	2,10	mln m ³	3,8	7,98	6,38
Wytwarzanie i przetwarzanie koksu i produktów rafinacji ropy naftowej - PKD - 19	Powierzchniowa	0,35	mln m ³	32	11,20	8,96
	Podziemna	0,70	mln m ³	3,2	2,24	1,79
Produkcja chemikaliów i wyrobów chemicznych - PKD - 20	Powierzchniowa	0,35	mln m ³	345,2	120,82	96,66
	Podziemna	0,70	mln m ³	11,6	8,12	6,50
Produkcja podstawowych substancji farmaceutycznych oraz leków i pozostałych wyrobów farmaceutycznych - PKD - 21	Powierzchniowa	1,05	mln m ³	1,9	2,00	1,60
	Podziemna	2,10	mln m ³	1,1	2,31	1,85
Produkcja wyrobów z gumy i tworzyw sztucznych - PKD - 22	Powierzchniowa	0,35	mln m ³	6	2,1	1,68
	Podziemna	0,70	mln m ³	1,8	1,26	1,01
Produkcja wyrobów z pozostałych mineralnych surowców niemetalicznych - PKD - 23	Powierzchniowa	0,35	mln m ³	0,7	0,25	0,20
	Podziemna	0,70	mln m ³	9,1	6,37	5,10
Produkcja metali - PKD - 24	Powierzchniowa	0,35	mln m ³	8,7	3,05	2,44
	Podziemna	0,70	mln m ³	6,2	4,34	3,47
Produkcja metalowych wyrobów gotowych, z wyłączeniem maszyn i urządzeń - PKD - 25	Powierzchniowa	0,35	mln m ³	0	0	0,00
	Podziemna	0,70	mln m ³	1,4	0,98	0,78
Produkcja komputerów, wyrobów elektronicznych i optycznych - PKD - 26	Powierzchniowa	0,35	mln m ³	0	0	0,00
	Podziemna	0,70	mln m ³	0,1	0,07	0,06
Produkcja urządzeń elektrycznych - PKD - 27	Powierzchniowa	0,35	mln m ³	0,1	0,04	0,03
	Podziemna	0,70	mln m ³	1,3	0,91	0,73
Produkcja maszyn i urządzeń, gdzie indziej niesklasyfikowana - PKD 28	Powierzchniowa	0,35	mln m ³	0,2	0,07	0,06
	Podziemna	0,70	mln m ³	1,5	1,05	0,84
Produkcja pojazdów samochodowych, przyczep i naczep, z wyłączeniem motocykli - PKD - 29	Powierzchniowa	0,35	mln m ³	0	0	0,00
	Podziemna	0,70	mln m ³	0,9	0,63	0,50
Produkcja pozostałego sprzętu transportowego - PKD - 30	Powierzchniowa	0,35	mln m ³	0,5	0,18	0,14
	Podziemna	0,70	mln m ³	0,9	0,63	0,50
Produkcja mebli - PKD - 31	Powierzchniowa	0,35	mln m ³	0,1	0,04	0,03
	Podziemna	0,70	mln m ³	0,3	0,21	0,17
Pozostałe działy: produkcja wyrobów tytoniowych (PKD-12), poligrafia i reprodukcja zapisanych nośników informacji (PKD-18), pozostała produkcja wyrobów (PKD-32), naprawa, konserwacja i instalowanie maszyn i urządzeń (PKD-33)	Powierzchniowa	0,35	mln m ³	0,7	0,25	0,20
	Podziemna	0,70	mln m ³	1,5	1,05	0,84
Wytwarzanie i zaopatrywanie w energię elektryczną, gaz, parę wodną, gorącą wodę i powietrze do układów klimatyzacyjnych - PKD - 35	Powierzchniowa	0,35	mln m ³	157,0	54,95	43,96
	Podziemna	0,70	mln m ³	0,9	0,63	0,50

Pobór, uzdatnianie i dostarczanie wody - PKD - 36	Powierzchniowa	0,35	mln m ³	0	0	0,00
	Podziemna	0,70	mln m ³	0,9	0,63	0,50
Odprowadzanie i oczyszczanie ścieków - PKD - 37	Powierzchniowa	0,35	mln m ³	5,8	2,03	1,62
	Podziemna	0,70	mln m ³	1,2	0,84	0,67
Działalność związana ze zbieraniem, przetwarzaniem i unieszkodliwianiem odpadów; odzysk surowców - PKD - 38	Powierzchniowa	0,35	mln m ³	0	0	0,00
	Podziemna	0,70	mln m ³	0,7	0,49	0,39
Roboty budowlane związane ze wznoszeniem budynków - PKD - 41	Powierzchniowa	0,35	mln m ³	0	0	0,00
	Podziemna	0,70	mln m ³	0,2	0,14	0,11
Roboty związane z budową obiektów inżynierii lądowej i wodnej - PKD - 42	Powierzchniowa	0,35	mln m ³	0,1	0,04	0,03
	Podziemna	0,70	mln m ³	0	0	0,00
Roboty budowlane specjalistyczne - PKD - 43	Powierzchniowa	0,35	mln m ³	2,5	0,88	0,70
	Podziemna	0,70	mln m ³	0,4	0,28	0,22
Handel hurtowy i detaliczny; naprawa pojazdów samochodowych, włączając motocykle - PKD - sekcja G	Powierzchniowa	0,35	mln m ³	0	0	0,00
	Podziemna	0,70	mln m ³	1,1	0,77	0,62
Administracja publiczna i obrona narodowa; obowiązkowe zabezpieczenia społeczne - PKD - sekcja O	Powierzchniowa	0,35	mln m ³	0	0	0,00
	Podziemna	0,70	mln m ³	2,9	2,03	1,62
Opleka zdrowotna i pomoc społeczna - PKD - sekcja Q	Powierzchniowa	0,35	mln m ³	0,1	0,04	0,03
	Podziemna	0,70	mln m ³	9,5	6,65	5,32
Pozostałe sekcje	Powierzchniowa	1,05	mln m ³	3,2	3,36	2,69
	Podziemna	2,10	mln m ³	22,4	47,04	37,63
Energetyka wodna	Opłata całkowita	1,24	MWh	2,182	2,71	2,71
Rolnictwo - hodowla zwierząt, użytkowanie do innych celów niż nawadnianie	Powierzchniowa	0,15	mln m ³	44,73	6,71	5,37
	Podziemna	0,15	mln m ³	0,4	0,06	0,05
Chów i hodowla ryb - łosławate****	Opłata całkowita	600	zł/ gospodarstwo	250	0,15	0,15
Chów i hodowla ryb - karpiowate****	Opłata całkowita	5,00	zł/ha	59779	0,30	0,30
Eksploatacja wodociągów	Opłata całkowita	0,37	mln m ³	1988,1	735,60	588,48
Wydobywanie kamienia	Opłata całkowita	0,75	mln Mg	0,06	0,05	0,04
Wydobywanie żwiru lub piasku	Opłata całkowita	0,50	mln Mg	0,14	0,07	0,06
Wycięta wiklina i inne	Opłata całkowita	10,70	mln m ³	0,001	0,01	0,01
Opłata stała - obliczana w oparciu o zapisy zgody (pozwolenia) wodnoprawnej*						
Opłata stała: energetyka	Powierzchniowa	250	(m ³ /s) x doba**	284,25	25,94	20,75
Opłata stała: energetyka	Podziemna	500	(m ³ /s) x doba	0,69	0,13	0,10
Opłata stała: inna działalność	Powierzchniowa	250	(m ³ /s) x doba	20,07	1,83	1,47
Opłata stała: inna działalność	Podziemna	500	(m ³ /s) x doba	7,63	1,39	1,11
Opłata stała: sieci wodociągowej	Powierzchniowa	250	(m ³ /s) x doba	23,59	2,15	1,72
Opłata stała: sieci wodociągowej	Podziemna	500	(m ³ /s) x doba	58,36	10,65	8,52
Opłata stała: odwodnienia	Powierzchniowa	250	(m ³ /s) x doba	2,43	0,22	0,18
Opłata stała: odwodnienia	Podziemna	500	(m ³ /s) x doba	0	0	0,00
					1423,12	1139,13
Inne opłaty za usługi wodne (wody opadowe, utrata naturalnej retencji)						
Opłata - wody opadowe	Wielkość opadu	1,00	mln m ³	423,76	423,76	381,38
Opłata - ograniczenie naturalnej retencji	Ograniczenie ret.	0,35	mln m ³	306,45	107,26	96,53
					1954,14	1617,05

*Opłata naliczana w oparciu o ilość m³ na sekundę - zapisanych w pozwoleniu wodnoprawnym - przemnożona przez 365 a następnie przemnożona przez wysokość stawki opłaty

**Potencjalna opłata naliczana przy założeniu, że wielkość zapisana w pozwoleniu nie przekroczy 130% wartości sprawozdawanej przez GUS jako faktyczny pobór wód

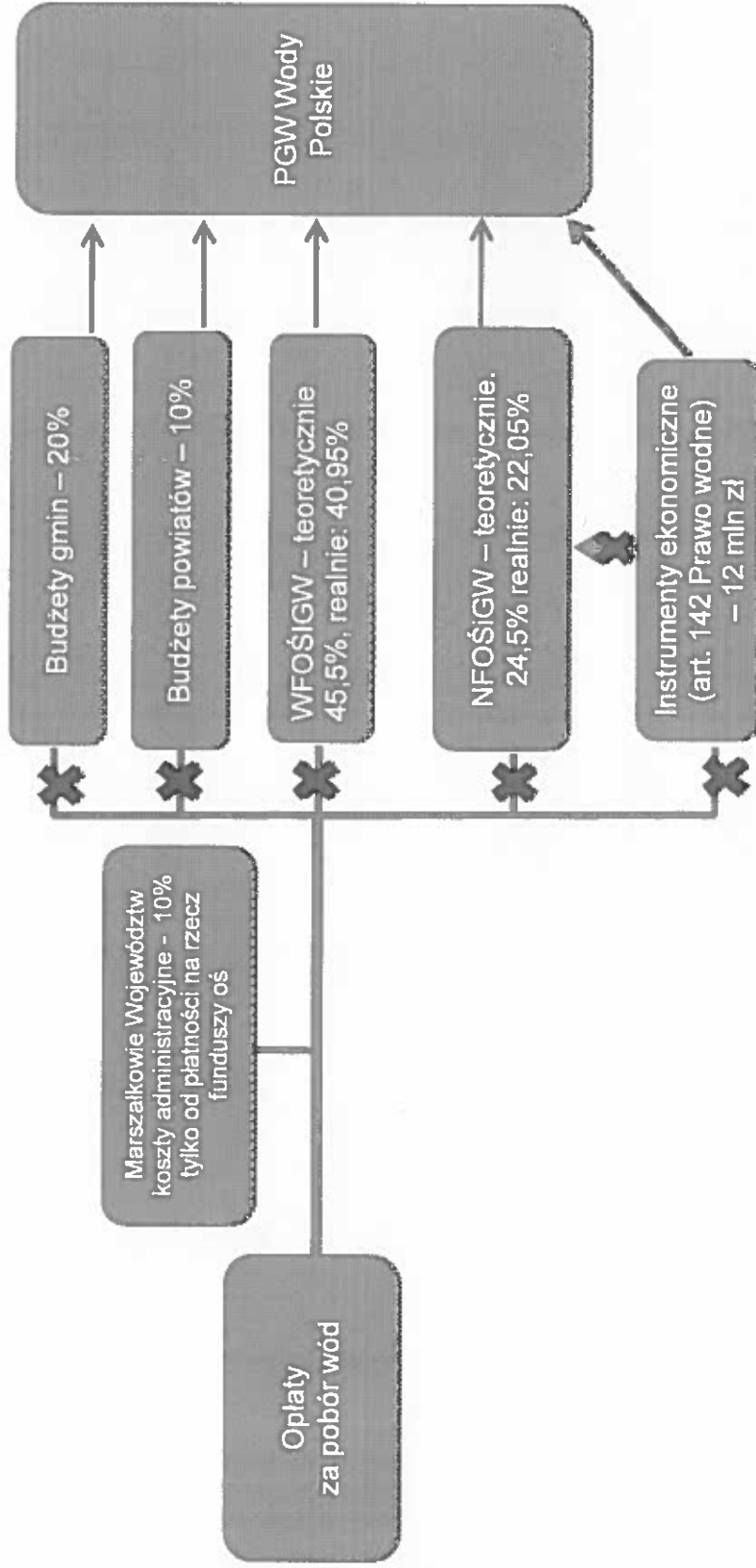
*** dane szacunkowe, pobór stwierdzony jednostkowo w roku 2013 (GUS), w roku 2014 nie odnotowano tego typu poboru

**** dane Instytutu Rybactwa Śródlądowego (za rok 2013), dane sektora hodowców ryb

Schemat nr 1

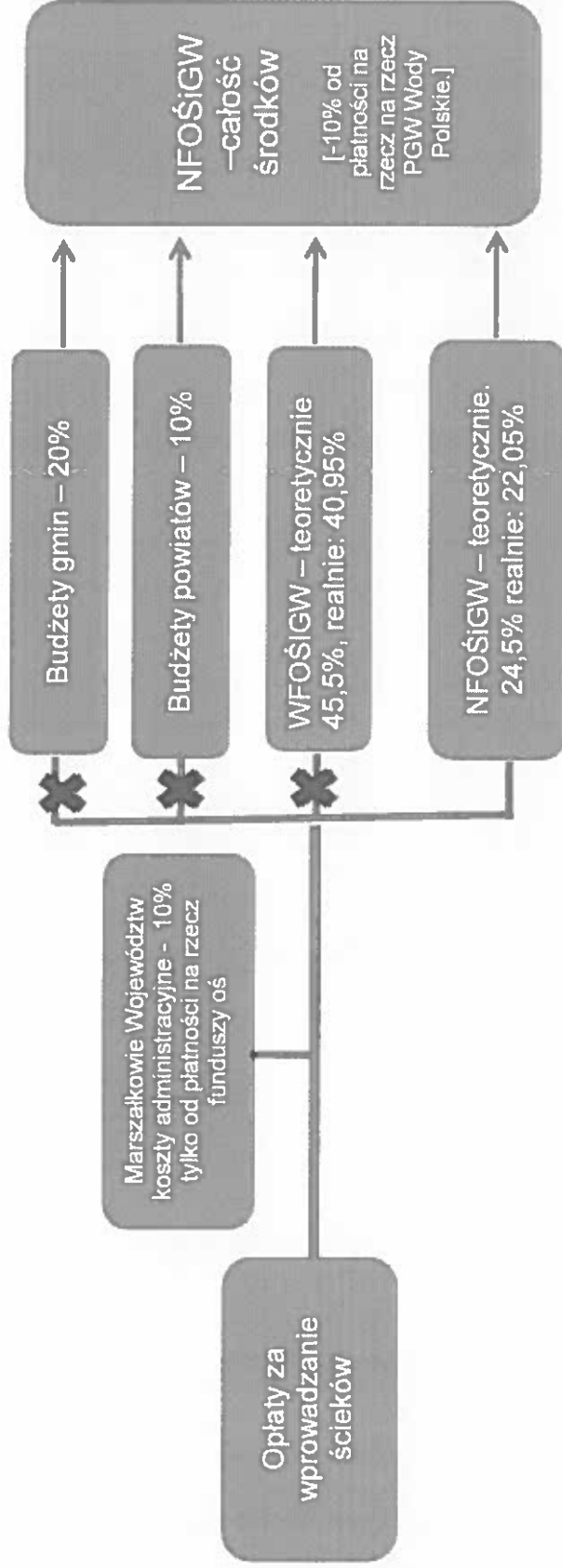
Oplaty za pobór wód (aktualny system opłatowy/ system po zmianach)

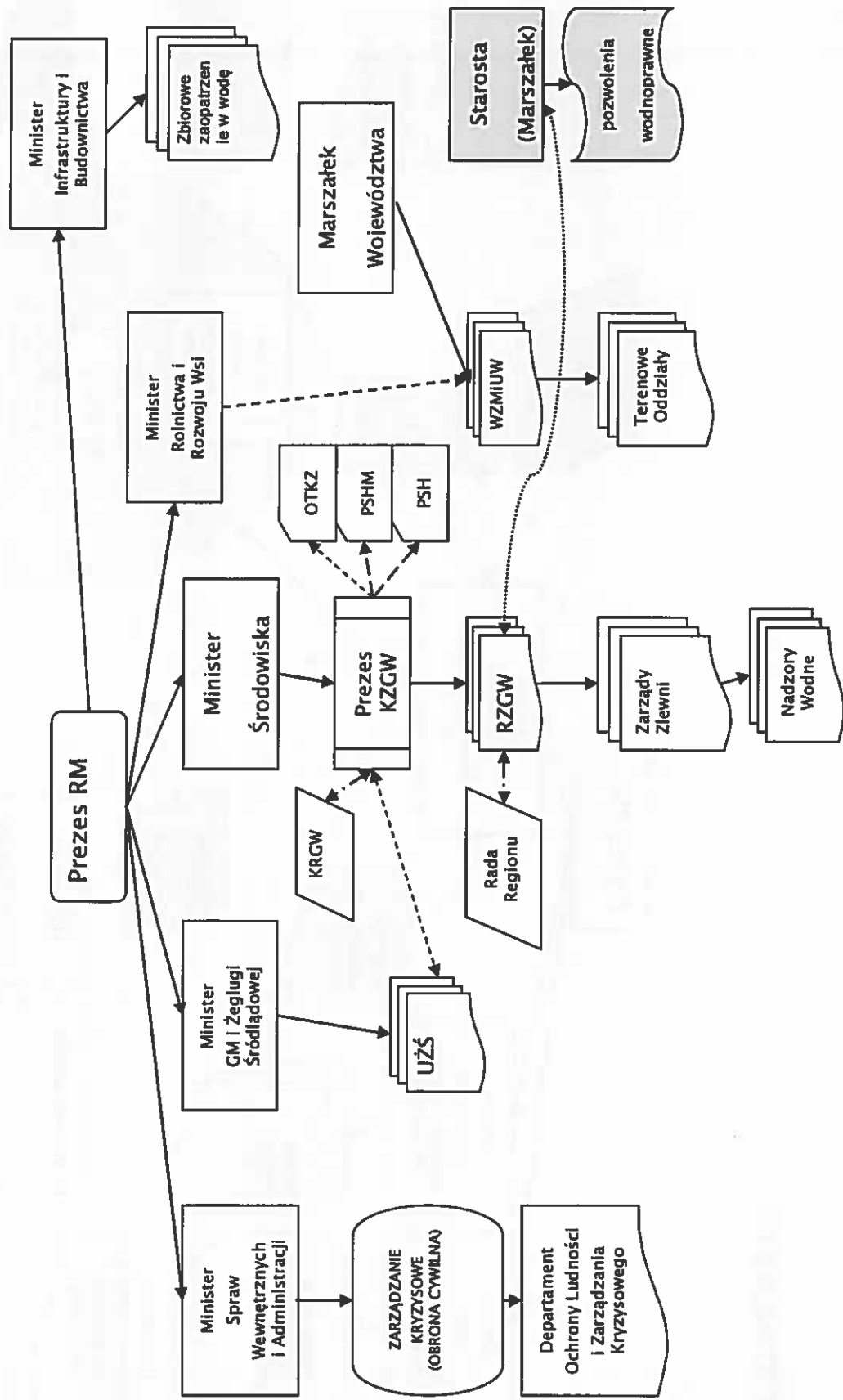
Schemat nr 2

Opłaty za wprowadzanie ścieków do wód i do ziemi (aktualny system opłatowy/ system po zmianach)

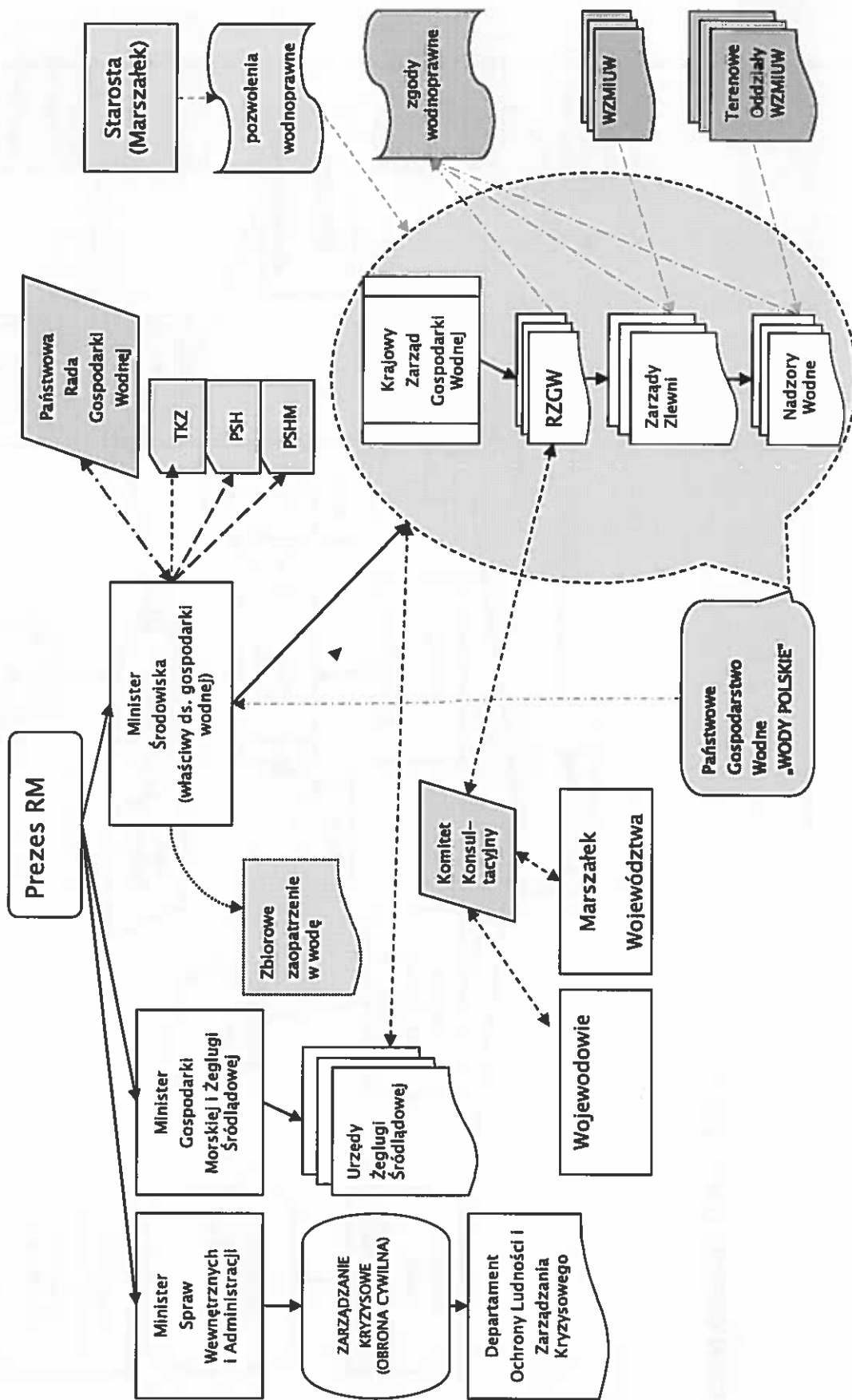

STAN OBECNY (2001 – 2015)

INTEGRACJA 2016

STAN PO REFORMIE od 2017 r.

